Evropský parlament
2019-2024

Dokument ze zasedání

A9-0225/2022

29.7.2022

ZPRÁVA

o nové Lesní strategii EU do roku 2030 – udržitelné obhospodařování lesů v Evropě
(2022/2016(INI))

Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova

Zpravodajka: Ulrike Müller

Zpravodajka (*):
Luisa Regimenti, Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

(*) Přidružený výbor – článek 57 jednacího řádu

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ....31

STANOVISKO VÝBORU PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, VEŘEJNÉ ZDRAVÍ A BEZPEČNOST POTRAVIN 35

STANOVISKO VÝBORU PRO ROZVOJ 49

INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU 57

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU 58

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o nové Lesní strategii EU do roku 2030 – udržitelné obhospodařování lesů v Evropě (2022/2016(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 16. července 2021 nazvané „Nová Lesní strategie EU do roku 2030“ (COM(2021)0572),

– s ohledem na své usnesení ze dne 8. října 2020 o Evropské strategii v oblasti lesnictví – dalším postupu[1],

– s ohledem na své usnesení ze dne 28. dubna 2015 o nové strategii EU v oblasti lesnictví: pro lesy a odvětví založená na lesnictví[2],

– s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU), zejména na článek 4 této smlouvy,

– s ohledem na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a na cíle udržitelného rozvoje,

– s ohledem na dohodu přijatou dne 12. prosince 2015 na 21. konferenci smluvních stran (COP21) Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu v Paříži (Pařížská dohoda),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 o Zelené dohodě pro Evropu (COM(2019)0640) a na následné politické pokyny předsedkyně Komise Ursuly von der Leyenové a Komise,

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 (evropský právní rámec pro klima)[3],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841 ze dne 30. května 2018 o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví do rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 a rozhodnutí č. 529/2013/EU[4],

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů[5] (směrnice o obnovitelných zdrojích energie),

[1] Úř. věst. C 395, 29.9.2021, s. 37.
[2] Úř. věst. C 346, 21.9.2016, s. 17.
[3] Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1.
[4] Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 1.
[5] Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82.

– s ohledem na směrnici Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (směrnice o ochraně přírodních stanovišť)[6],

– s ohledem na nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/268 ze dne 28. října 2020, kterým se mění příloha IV nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841, pokud jde o referenční úrovně pro lesy, které mají členské státy uplatňovat v období 2021–2025[7],

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. května 2020 nazvané „Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 – Navrácení přírody do našeho života“ (COM(2020)0380),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. března 2020 nazvané „Nová průmyslová strategie pro Evropu“ (COM(2020)0102),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 30. června 2021 nazvané „Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU – na cestě k posílenému, propojenému, odolnému a prosperujícímu venkovu do roku 2040“ (COM(2021)0345),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. října 2020 nazvané „Renovační vlna pro Evropu – ekologické budovy, nová pracovní místa, lepší životní úroveň“ (COM(2020)0662),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. října 2018 nazvané „Udržitelné biohospodářství pro Evropu: posílení vazby mezi hospodářstvím, společností a životním prostředím“ (COM(2018)0673),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 23. března 2022 s názvem „Zajištění potravinového zabezpečení a posílení odolnosti potravinových systémů“ (COM(2022)0133),

– s ohledem na iniciativu Nový evropský Bauhaus,

– s ohledem na návrh nařízení Komise, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem a kterým se zrušuje nařízení Komise (EU) č. 702/2014[8],

– s ohledem na závěry Rady ze dne 5. listopadu 2021 o nové Lesní strategii EU do roku 2030,

– s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 8. prosince 2021 ke sdělení Komise nazvanému „Nová Lesní strategie EU do roku 2030“[9],

– s ohledem na stanovisko Evropského výboru regionů ze dne 28. dubna 2022 ke sdělení

[6] Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7.
[7] Úř. věst. L 60, 22.2.2021, s. 21.
[8] Úř. věst. L 189, 10.5.2022, s. 1.
[9] Úř. věst. C 152, 6.4.2022, s. 169.

Komise nazvanému „Nová Lesní strategie EU do roku 2030“,

– s ohledem na povinnosti členských států EU podle Úmluvy OSN o boji proti rozšiřování pouští,

– s ohledem na zprávu Evropského účetního dvora z roku 2021 nazvanou „Zvláštní zpráva č. 21/2021 – Financování EU určené na biologickou rozmanitost a změnu klimatu v lesích EU: pozitivní, avšak nedostatečné výsledky“,

– s ohledem na publikaci Komise z roku 2018 nazvanou „Pokyny pro kaskádové využívání biomasy včetně vybraných příkladů osvědčených postupů ohledně dřevní biomasy“,

– s ohledem na zprávu Společného výzkumného střediska Komise z roku 2020 nazvanou „Mapování a hodnocení ekosystémů a jejich služeb: posouzení ekosystémů v EU“,

– s ohledem na zprávu Evropské agentury pro životní prostředí (EEA) z roku 2020 nazvanou „Stav přírody v EU – Výsledky zpráv podávaných podle směrnic o ochraně přírody za období 2013–2018“,

– s ohledem na zprávu Forest Europe z roku 2020 nazvanou „Stav evropských lesů 2020“,

– s ohledem na globální hodnotící zprávu o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách vypracovanou Mezivládní vědecko-politickou platformou pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby (IPBES),

– s ohledem na kchun-mingské prohlášení – „Ekologická civilizace: utváření společné budoucnosti pro veškerý život na Zemi“,

– s ohledem na zprávu pracovní skupiny II Mezivládního panelu pro změnu klimatu nazvanou „Změna klimatu 2022: dopady, adaptace a zranitelnost“,

– s ohledem na zvláštní zprávu IPCC o změně klimatu, desertifikaci, degradaci půdy, udržitelném hospodaření s půdou, potravinovém zabezpečení a tocích skleníkových plynů v suchozemských ekosystémech,

– s ohledem na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 17. dubna 2018 ve věci C-441/17 *Evropská komise v. Polská republika*[10],

– s ohledem na projekty a postupy pro koordinaci informací o lesích v Evropě (Evropská národní síť inventarizací lesů (ENFIN), projekt FutMon, projekt Diabolo, Evropský atlas mapování lesních dřevin a program mapování a hodnocení ekosystémů a jejich

[10] Rozsudek Soudního dvora ze dne 17. dubna 2018, *Evropská komise v. Polská republika*, C-441/17, ECLI:EU:C:2018:255 (Nesplnění povinnosti státem – Životní prostředí – Směrnice 92/43/EHS – Ochrana přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin – Článek 6 odst. 1 a 3 – Článek 12 odst. 1 – Směrnice 2009/147/ES – Ochrana volně žijících ptáků – Články 4 a 5 – Lokalita Natura 2000 ‚Puszcza Białowieska‘ – Změna lesního hospodářského plánu – Zvýšení objemu těžby dřeva – Plán nebo projekt, který není přímo nezbytný k péči o lokalitu a může mít na tuto lokalitu významný vliv – Odpovídající posouzení vlivů na lokalitu – Nepříznivý účinek na celistvost lokality – Účinné provádění ochranných opatření – Účinky na místa rozmnožování a místa odpočinku chráněných druhů).

služeb (MAES)),

– s ohledem na zprávu ze semináře IPBES a IPCC o biologické rozmanitosti a změně klimatu ze dne 10. června 2021,

– s ohledem na článek 54 jednacího řádu,

– s ohledem na stanoviska Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin a Výboru pro rozvoj,

– s ohledem na zprávu Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova (A9-0225/2022),

A. vzhledem k tomu, že EU si stanovila závazné cíle, jimiž je snížit emise skleníkových plynů do roku 2030 nejméně o 55 % a dosáhnout nejpozději do roku 2050 klimatické neutrality[11]; vzhledem k tomu, že EU se zavázala plnit cíle udržitelného rozvoje OSN, včetně cíle č. 15, tj. chránit, obnovovat a podporovat udržitelné využívání suchozemských ekosystémů, udržitelně obhospodařovat lesy, bojovat proti desertifikaci a zastavit a zvrátit znehodnocování půdy a zastavit úbytek biologické rozmanitosti, a Pařížskou dohodu a závazky z konference OSN o změně klimatu (COP26); vzhledem k tomu, že lesy a odvětví založená na lesnictví, jakož i majitelé a pracovníci, budou při dosahování cílů udržitelného rozvoje a cílů Pařížské dohody hrát významnou a nenahraditelnou úlohu, a že lesní ekosystémy a jejich zásobníky uhlíku mají zásadní význam pro zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně, neboť pohlcují a zadržují přibližně 10 % evropských emisí skleníkových plynů[12] a jsou významným zdrojem biologické rozmanitosti;

B. vzhledem k tomu, že článek 4 SFEU stanoví sdílené pravomoci a odpovědnost v souvislosti s lesy, zejména v rámci politiky EU v oblasti životního prostředí, přičemž však neodkazuje na společnou politiku EU v oblasti lesnictví a ponechává tak politiku v oblasti lesnictví v pravomoci členských států; vzhledem ke značné rozmanitosti lesů EU, pokud jde o jejich biogeografii, strukturu, velikost, biologickou rozmanitost, modely vlastnictví a stávající politiky, je v případech, kdy se environmentální politika, politika v oblasti klimatu a další relevantní politiky dotýkají lesů, při vypracovávání a provádění nové Lesní strategie EU (dále jen „strategie“) a příslušných právních předpisů EU nezbytné řádně uplatňovat zásady subsidiarity a proporcionality; vzhledem k tomu, že podrobnosti týkající se hospodaření v lesích je třeba upravit na národní a regionální úrovni prostřednictvím přístupu zdola nahoru; vzhledem k tomu, že je třeba další koordinace na úrovni EU, aby se lépe dosáhlo cílů Zelené dohody pro Evropu a aby bylo možné přesněji vypočítat potenciální snížení emisí a limity využívání lesů s ohledem na důležitou úlohu lesů při plnění evropských cílů v oblasti klimatu;

C. vzhledem k tomu, že zásada Zelené dohody pro Evropu jakožto průřezového přístupu k řešení výzev v oblasti klimatu a životního prostředí, který zajišťuje vhodnou ochranu přírody a biologické rozmanitosti, a to způsobem, který vytváří udržitelný růst a pracovní místa v plně oběhovém a konkurenceschopném uhlíkově neutrálním

[11] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality.
[12] Zpráva Evropské agentury pro životní prostředí č. 5/2016 nazvaná „Evropské lesní ekosystémy – stav a trendy“.

hospodářství účinně využívajícím zdroje a respektujícím kapacitu naší planety, by měla být vodítkem pro provádění strategie při řízení kompromisů, vytváření synergií a hledání správné rovnováhy mezi různými funkcemi lesů, včetně sociálně-ekonomických, environmentálních a klimatických funkcí; vzhledem k tomu, že „ekosystém“ je fyzické prostředí tvořené živými a neživými složkami, které se vzájemně ovlivňují; vzhledem k tomu, že díky těmto interakcím vytvářejí ekosystémy řadu přínosů pro lidi a hospodářství, tzv. „ekosystémové služby“; vzhledem k tomu, že změna klimatu a úbytek biologické rozmanitosti a souvisejících ekosystémových služeb představují pro společnost systémovou hrozbu; vzhledem k tomu, že lesy poskytují širokou škálu ekosystémových služeb, jako je poskytování dřeva, nedřevních produktů a potravin, pohlcování uhlíku, rezervoár pro biologickou rozmanitost, čistý vzduch a vodu, přínos pro místní klima a ochrana před přírodními riziky, např. lavinami, povodněmi, suchem a skalními sesuvy, a poskytují též rekreační, kulturní a historickou hodnotu; vzhledem k tomu, že cílem udržitelného obhospodařování lesů je zajistit vyvážené poskytování různých ekosystémových služeb a podporovat úsilí o přizpůsobení se změně klimatu a její zmírnění;

D. vzhledem k tomu, že výrobky na bázi dřeva přispívají ke zmírnění změny klimatu tím, že ukládají uhlík a nahrazují výrobky s velkou uhlíkovou stopou, včetně stavebních a obalových materiálů, textilií, chemikálií a paliv; vzhledem k tomu, že výrobky na bázi dřeva jsou obnovitelné a do značné míry recyklovatelné, a proto mají obrovský potenciál podporovat oběhové biohospodářství; vzhledem k tomu, že lesnictví a lesní hospodářství se tak stávají klíčovými aktéry zelené ekonomiky;

E. vzhledem k tomu, že v rámci balíčku „Fit for 55“ a cíle sladit politiku v oblasti klimatu s Pařížskou dohodou probíhá revize směrnice o obnovitelných zdrojích energie a nařízení o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví[13]; vzhledem k tomu, že Komise navrhla nařízení o produktech, které nezpůsobují odlesňování; vzhledem k tomu, že s ohledem na evropskou koncepci multifunkčních lesů musí být tyto iniciativy v souladu s politickými cíli na vysoké úrovni, jako jsou Zelená dohoda, Akční plán pro biohospodářství, Strategie oběhového hospodářství, Lesní strategie, Strategie v oblasti biologické rozmanitosti a Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti;

F. vzhledem k tomu, že vlastnictví lesů v Evropě je různorodé z hlediska velikosti a vlastnické struktury, což vede k velké rozmanitosti modelů hospodaření; vzhledem k tomu, že přibližně 60 % lesů v EU vlastní 16 milionů soukromých vlastníků[14], z nichž významnou část tvoří drobní vlastníci[15], zatímco přibližně 40 % lesů v EU je v různých

[13] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841 ze dne 30. května 2018 o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví do rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030, Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 1.
[14] Sdělení Komise ze dne 16. července 2021 nazvané „Nová Lesní strategie EU do roku 2030“ (COM(2021)0572).
[15] V celé Evropě má většina soukromých podniků rozlohu 10 ha či méně – Forest Europe, *State of Europe’s Forests 2020 (Stav evropských lesů 2020)*, 2020; v Německu je 50 % lesů v soukromém vlastnictví menších než 20 ha, https://www.bmel.de/SharedDocs/Downloads/DE/Broschueren/bundeswaldinventur3.pdf;jsessionid=972A5297B9463D98948E787D1AA78F19.live921?__blob=publicationFile&v=3; ve Francii mají přibližně dvě třetiny soukromých vlastníků méně než 1 ha, https://franceboisforet.fr/wp-content/uploads/2021/04/Brochure_chiffresClesForetPrivee_2021_PageApage_BD.pdf; ve Finsku má přibližně

formách veřejného vlastnictví; vzhledem k tomu, že malý počet vlastníků lesů drží významný podíl celkové zalesněné plochy, přičemž někteří z nich vlastní hlavní dřevozpracující závody v EU; vzhledem k tomu, že před uchýlením se k ukládání postihů bude klíčové zapojit, podporovat a povzbuzovat tyto vlastníky prostřednictvím komplexního politického a legislativního rámce, který zajišťuje právní jistotu a je založen na uznání jejich vlastnických práv, zkušeností jako správců a specifických výzev, má-li se dosáhnout cílů strategie, včetně poskytování klimatických a dalších ekosystémových služeb; vzhledem k tomu, že v tomto ohledu je důležité, aby byl tento rámec jasný a transparentní a aby se zabránilo nadměrné administrativní zátěži pro všechny aktéry;

G. vzhledem k tomu, že v EU se nachází přibližně 5 % celkové světové lesní plochy, přičemž lesy představují 43 % rozlohy EU, což je o něco vyšší podíl než plocha zemědělsky využívané půdy, a 80 % její suchozemské biologické rozmanitosti[16]; vzhledem k tomu, že podle zprávy Evropské agentury pro životní prostředí nazvané „Evropské životní prostředí – stav a výhled 2020: znalosti pro transformaci na udržitelnou Evropu“[17] dochází v Evropě k masivnímu ubývání biologické rozmanitosti; vzhledem k tomu, že téměř 23 % evropských lesů se nachází v lokalitách sítě Natura 2000, přičemž v některých členských státech tento podíl přesahuje 50 %; vzhledem k tomu, že téměř polovina přírodních stanovišť v oblastech Natura 2000 jsou lesy;

H. vzhledem k tomu, že z nejnovějších údajů shromážděných podle článku 17 směrnice o přírodních stanovištích vyplývá, že podle stavu parametrů přírodních stanovišť se pouze 49 % lesních stanovišť nachází v dobrém stavu[18], 29,6 % je v neznámém stavu a 21,1 % je ve špatném stavu a je třeba jej zlepšit; vzhledem k tomu, že zaměření se pouze na souhrnné údaje nemusí stačit k určení a řešení klíčových informací o nejnaléhavějších otázkách, a proto je nezbytné zvážit konkrétnější ukazatele vývoje stavu lesů a tlaků na ně a zajistit, aby chybějící údaje byly v budoucnu k dispozici; vzhledem k tomu, že tyto ukazatele nepodporují celkové negativní hodnocení stavu lesů v EU, ale vykazují pozitivní i negativní trendy[19], které vyžadují diferencované reakce v jednotlivých případech; vzhledem k tomu, že lesy jsou stále více poškozovány dopady změny klimatu, zejména v důsledku častějšího výskytu lesních požárů; vzhledem k tomu, že kvantifikace dopadů takovýchto škodlivých činitelů na odolnost a produktivitu lesů ve velkém měřítku stále představuje vážnou výzvu;

---

45 % vlastníků méně než 10 ha, https://www.luke.fi/en/statistics/ownership-of-forest-land; v Lotyšsku má 50 % vlastníků méně než 5 ha, https://www.zm.gov.lv/public/ck/files/MAF_parskats_Silava_privat_meza_apsaimn_monitorings.pdf

[16] Věda pro politiku v oblasti životního prostředí, *European Forests for biodiversity, climate change mitigation and adaptation (Evropské lesy pro biologickou rozmanitost, zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně)*, Future Brief 25, oddělení pro vědeckou komunikaci, UWE Bristol, 2021, https://ec.europa.eu/ science-environment-policy

[17] Evropská agentura pro životní prostředí, *The European environment — state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe (Evropské životní prostředí – stav a výhled 2020: znalosti pro transformaci na udržitelnou Evropu)*, 11. května 2020, s. 83, https://www.eea.europa.eu/soer-2020/

[18] Sdělení Komise ze dne 16. července 2021 nazvané „Nová Lesní strategie EU do roku 2030“ (COM(2021)0572).

[19] Společné výzkumné středisko (JCR), *Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services: An EU ecosystem assessment (Mapování a hodnocení ekosystémů a jejich služeb: posouzení ekosystémů v EU)*, 2020; pro vývoj stavu viz také zpráva Forest Europe, *State of Europe's Forests 2020 (Stav evropských lesů 2020)*, 2020.

I. vzhledem k tomu, že doporučení pro obhospodařování lesů by se měla zakládat na lepším porozumění potenciálním přírodním škodlivým činitelům, které přináší změna klimatu v evropských lesích, což by mělo být rovněž východiskem pro politiky adaptace;

J. vzhledem k tomu, že shromažďování a uchovávání transparentních a spolehlivých údajů vysoké kvality, výměna znalostí a osvědčených postupů a přiměřeně financovaný a dobře koordinovaný výzkum mají zásadní význam pro řešení výzev i vytváření příležitostí a pro plnění četných funkcí lesů, včetně různých přínosů, které poskytují produkty dřevozpracujícího průmyslu, ve stále složitějším prostředí; vzhledem k tomu, že údaje o lesích dostupné na úrovni EU jsou neúplné a mají různou kvalitu, což omezuje schopnost EU a členských států koordinovat obhospodařování a ochranu lesů; vzhledem k tomu, že je třeba zejména lépe monitorovat stav lesních ekosystémů a dopady lesnických opatření na biologickou rozmanitost a klima;

K. vzhledem k tomu, že na mezinárodní úrovni je Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) hlavním fórem pro vypracování mezinárodně dohodnutých definic v oblasti lesů a lesnictví; vzhledem k tomu, že FAO shromažďuje a poskytuje údaje o lesích a lesnictví; vzhledem k tomu, že Komise a členské státy k činnosti FAO přispívají;

L. vzhledem k tomu, že poskytování různých služeb lesních ekosystémů prostřednictvím lesnictví a lesního hospodářství je důležitým pilířem příjmů a zaměstnanosti zejména ve venkovských oblastech, ale také v městských oblastech díky navazujícímu využití těchto služeb; vzhledem k tomu, že při provádění strategie je třeba věnovat náležitou pozornost rozvoji příjmů a zaměstnanosti, ale také atraktivitě zaměstnání v tomto odvětví prostřednictvím kvalitních pracovních míst a sociální ochrany, zdravotních a bezpečnostních standardů, i neustálému rozvoji vhodných vzdělávacích příležitostí pro zúčastněné strany a odpovídajících vzdělávacích příležitostí pro manažery i pracovníky; vzhledem k tomu, že zaměstnanost v evropském lesnictví klesla mezi lety 2000 a 2015 o třetinu – především v důsledku zvýšené mechanizace v dřevařském a papírenském průmyslu[20]; vzhledem k tomu, že lepší konstrukce lesnických strojů může přispět k ochraně pracovníků a snížit dopad na půdu a vodu; vzhledem k tomu, že těžba dřeva a dřevařský průmysl patří mezi nejnebezpečnější průmyslová odvětví a vyznačují se vysokým počtem pracovních úrazů, nemocí z povolání a předčasného odchodu do důchodu;

M. vzhledem k tomu, že plocha a objem biomasy v evropských lesích rostou[21], na rozdíl od znepokojivých trendů odlesňování v celosvětovém měřítku; vzhledem k tomu, že EU může hrát důležitou roli při řešení celosvětového odlesňování, což zdůrazňuje návrh nařízení Komise o produktech nepřispívajících k odlesňování; vzhledem k tomu, že kromě regulace dovozu by evropská lesnická strategie, která by představila osvědčené postupy pro ekonomicky životaschopné udržitelné obhospodařování lesů, mohla přispět ke zlepšení obhospodařování lesů na celém světě;

[20] zpráva Forest Europe z roku 2020 nazvaná „Stav evropských lesů v roce 2020“,
[21] Společné výzkumné středisko (JCR), „*Mapování a hodnocení ekosystémů a jejich služeb: Posouzení ekosystémů v EU*“, 2020; pro vývoj stavu viz také zpráva Forest Europe, *State of Europe's Forests 2020 (Stav evropských lesů)*, 2020.

N. vzhledem k tomu, že v současné době existují celosvětové dobrovolné systémy certifikace pro trvale udržitelné obhospodařování lesů; vzhledem k tomu, že certifikační systémy jsou základním nástrojem pro splnění požadavků nařízení o dřevu[22] na náležitou péči[23];

O. vzhledem k tomu, že proces trvale udržitelného obhospodařování lesů v Evropě by měl zajistit dosažení správné rovnováhy mezi třemi pilíři udržitelnosti, a to ochranou životního prostředí, sociálním rozvojem a hospodářským rozvojem;

P. vzhledem k tomu, že kritéria a ukazatele pro definici trvale udržitelného obhospodařování lesů, které se běžně používají v EU, vycházejí z celoevropské spolupráce v rámci procesu Forest Europe, jehož signatáři jsou všechny členské státy a Komise; vzhledem k tomu, že v rámci svého probíhajícího pracovního programu zahájila konference Forest Europe přehodnocení definice trvale udržitelného obhospodařování lesů; vzhledem k tomu, že Forest Europe shromažďuje a poskytuje informace o stavu a trendech v lesích a lesnictví na základě kritérií trvale udržitelného obhospodařování lesů; vzhledem k tomu, že je třeba zajistit, aby ukazatele a prahové hodnoty byly podloženy důkazy, a v tomto ohledu je třeba úzce spolupracovat s členskými státy; vzhledem k tomu, že nové transparentní ukazatele a prahové hodnoty by mohly zlepšit udržitelnost odvětví, vzhledem k jeho významu pro environmentální, hospodářské a sociální hodnoty; vzhledem k tomu, že rámec udržitelného obhospodařování lesů bude muset být jasně definován, zejména pokud jde o kritéria, ukazatele a prahové hodnoty týkající se zdraví ekosystémů, biologické rozmanitosti a změny klimatu, má-li se stát podrobnějším a užitečnějším screeningovým nástrojem pro určování a srovnávání různých přístupů obhospodařování, jejich dopadu a celkového stavu a ochrany evropských lesů; vzhledem k tomu, že udržitelné obhospodařování lesů by mělo jít ruku v ruce s podporou multifunkční úlohy lesů, aby bylo zcela v souladu s rozmanitostí lesů a specifickými vlastnostmi každého regionu;

Q. vzhledem k tomu, že agrolesnictví, jež je definováno jako systémy využívání půdy, v jejichž rámci je stejný pozemek zároveň využíván k pěstování stromů a k zemědělské činnosti, je souborem systémů obhospodařování půdy, které mohou zvýšit celkovou produktivitu, generují více biomasy, udržují a obnovují půdu, omezují desertifikaci a poskytují řadu cenných ekosystémových služeb; vzhledem k tomu, že v EU existují dva hlavní typy agrolesnictví: lesopastvinové agrolesnictví (pastviny pro zvířata nebo krmivo pro zvířata pěstované pod stromy) a lesoorný typ agrolesnictví (plodiny jsou pěstovány pod stromy s rozestupem řádků umožňujícím provoz traktorů); vzhledem k tomu, že většina stávajících zemědělsko-lesnických systémů v EU je silvo-pastorálními systémy a rozšiřování agrolesnictví může přinést četné výhody s ohledem na tlaky na životní prostředí;

R. vzhledem k tomu, že cílem Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 je „definovat, zmapovat, monitorovat a přísně chránit všechny zbývající primární a

[22] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 995/2010 ze dne 20. října 2010, kterým se stanoví povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky (Úř. věst. L 295, 12.11.2010, s. 23).
[23] Evropská komise, Generální ředitelství pro životní prostředí, *Studie o systémech certifikace a ověřování v odvětví lesnictví a pro výrobky ze dřeva,* Úřad pro publikace Evropské unie, 2021,https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/afa5e0df-fb19-11eb-b520-01aa75ed71a1/language-en

původní lesní porosty EU“; vzhledem k tomu, že ochrana lesů, včetně všech zbývajících původních lesů a pralesů v EU, má pro zachování biologické rozmanitosti a zmírnění změny klimatu zásadní význam; vzhledem k tomu, že podle zprávy Společného výzkumného střediska z roku 2021[24], v Evropě zbývá pouze 4,9 milionu hektarů pralesů a původních lesů, což představuje pouze 3 % celkové rozlohy lesů v Unii a 1,2 % rozlohy její pevniny; vzhledem k tomu, že původní lesy a pralesy mají klíčový význam pro zachování biologické rozmanitosti; vzhledem k tomu, že oproti jiným lesům ve stejném ekologickém regionu jsou často biologicky rozmanitější, jsou druhově bohaté a jsou domovem zvláštní flóry a fauny; vzhledem k tomu, že původní lesy a pralesy rovněž poskytují širokou škálu dalších kritických ekosystémových služeb; vzhledem k tomu, že pracovní definice původních lesů a pralesů je nezbytná pro řádné koncipování, provádění a monitorování politik;

S. vzhledem k tomu, že síť Integrate je platformou zástupců různých evropských zemí, iniciována vládami několika členských států a podporována Stálým lesnickým výborem Komise, který poskytuje vědecké poradenství, a doposud slouží jako důležitá hnací síla při hledání prostředků pro začlenění ochrany přírody do udržitelného obhospodařování lesů; vzhledem k tomu, že práce platformy hraje důležitou roli při výměně zkušeností a osvědčených postupů;

T. vzhledem k tomu, že projekt Alterfor financovaný z programu Horizont 2020 se zabýval možnostmi optimalizace v současnosti používaných metod obhospodařování lesů a představil alternativní modely obhospodařování lesů s příležitostmi a výzvami uvedenými u každé alternativy;

U. vzhledem k tomu, že projekt Sincere financovaný z programu Horizont 2020 rozvinul nové politiky a nové obchodní modely propojením poznatků a odborných znalostí z praxe, vědy a politiky v Evropě i mimo ni s cílem prozkoumat nové způsoby, jak zlepšit služby lesních ekosystémů způsobem, který je prospěšný pro vlastníky lesů a zároveň slouží širokým společenským potřebám;

V. vzhledem k tomu, že válka na Ukrajině bude mít velký dopad na dovoz dřeva, zejména březového dřeva, neboť 80 % jeho světové produkce pochází z Ruska, a na evropský dřevozpracující průmysl a vývoz zpracovaných výrobků; vzhledem k tomu, že legitimní sankce uvalené na Rusko vyvolávají otázku závislosti EU na dovozu dřeva z Ruska; vzhledem k tomu, že EU pokrývá přibližně 80 % své poptávky po dřevě z tuzemska, a dovoz z Ruska představuje pouze asi 2 % celkové spotřeby; vzhledem k tomu, že Finsko a Švédsko jsou hlavními dovozci nezpracované kulatiny z Ruska do EU a že se jich zákaz obchodu dotkne[25];

W. vzhledem k tomu, že v řadě členských států je trvalým a nevyřešeným problémem nezákonná těžba dřeva, včetně těžby dřeva v chráněných oblastech, jako jsou oblasti sítě Natura 2000;

X. vzhledem k tomu, že lesy mají zásadní význam pro fyzické a duševní zdraví a pohodu lidí, jsou hnací silou přechodu na hospodářství bez fosilních paliv a hrají důležitou

[24] Společné výzkumné středisko, *Mapování a hodnocení původních lesů a pralesů v Evropě*, 2021.
[25] https://www.wur.nl/en/research-results/research-institutes/environmental-research/show-wenr/does-the-eu-depend-on-russia-for-its-wood.htm

úlohu v životě místních komunit, zejména ve venkovských oblastech, kde významně přispívají k obživě místního obyvatelstva;

1. vítá novou lesní strategii EU a její ambici zvýšit vyvážený příspěvek multifunkčních lesů k cílům Zelené dohody i Strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, zejména k cíli vytváření udržitelného zeleného růstu a zelených pracovních míst, a k dosažení uhlíkově neutrálního, environmentálně udržitelného oběhového hospodářství, které bude respektovat kapacitu naší planety, a klimatické neutrality do roku 2050; zdůrazňuje význam solidní strategie založené na vědeckých poznatcích, která integrovaným a vyváženým způsobem zohlední environmentální, sociální a hospodářský rozměr udržitelnosti, neboť kromě toho, že lesy přispívají k cílům v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti, mimo jiné prostřednictvím ochrany půdy a vody, poskytují hospodářské a sociální výhody a širokou škálu služeb, od prostředků obživy až po rekreaci;

2. lituje, že nová lesní strategie EU nebyla řádně vypracována společně s Evropským parlamentem, členskými státy a zúčastněnými stranami a že postoje spoluzákonodárců nebyly dostatečně zohledněny; zdůrazňuje význam posílení spolupráce při provádění Nové lesní strategie EU do roku 2030;

3. uznává, že v souladu s udržitelným obhospodařováním lesů a s cílem zvýšit kvalitu a rozmanitost lesních ekosystémů jsou zachování, ochrana, posilování, obnova a udržitelné využívání zdravých a odolných lesů základními cíli strategie EU v oblasti lesnictví a všech aktérů v oblasti lesnictví a hodnotového řetězce založeného na lesnictví, při využití dřeva jako všestranné a obnovitelné suroviny k maximalizaci soběstačnosti v EU; dále konstatuje, že tyto cíle jsou v souladu se společenskými očekáváními a požadavky a s klíčovými prioritami lidí v EU; zdůrazňuje, že lesnictví blízké přírodě a udržitelné obhospodařování lesů mohou přinést podobné nebo lepší hospodářské přínosy a zároveň zachovat a podporovat integritu a odolnost ekosystémů a zvýšit potenciál lesů z hlediska propadu uhlíku i útočišť biologické rozmanitosti a její obnovy;

4. uznává zásadní úlohu lesů, jejich biologické rozmanitosti a jejich jedinečných ekosystémů při upevňování zdravého životního prostředí, opatření ke zmírnění změny klimatu, zajišťování stability, co se týče čistého ovzduší, vody a půdy, i úrodnosti, přičemž mnoha druhům poskytují stanoviště a mikrostanoviště, čímž podporují bohatou biologickou rozmanitost; zdůrazňuje zásadní úlohu lesů pro lidské zdraví a dobré životní podmínky, včetně městských a příměstských lesů, které jsou přístupné lidem, kterým jinak chybí kontakt s přírodou, jakož i pro poskytování služeb, pokud jde o vzdělávání a turismus; zdůrazňuje potřebu prosazovat přístup „jedno zdraví“, který uznává neoddělitelnou souvislost mezi lidským zdravím, zdravím zvířat a zdravou přírodou; zdůrazňuje, že zásadní význam pro zachování a posílení evropské biologické rozmanitosti a ekosystémů a služeb, které poskytují, má řádná správa lokalit sítě Natura 2000;

5. zdůrazňuje zásadní úlohu lesních ekosystémů při zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně a při naplňování cíle EU dosáhnout nejpozději do roku 2050 klimatické neutrality; uznává, že změna klimatu mění schopnost růstu lesů v některých oblastech a zvyšuje četnost a závažnost sucha, záplav a požárů a rovněž

podporuje šíření nových škůdců a chorob, které mají vliv na lesy; konstatuje, že nedotčené ekosystémy mají větší schopnost vypořádat se s environmentálními stresovými faktory, včetně změn klimatu, než ekosystémy narušené, protože mají vnitřní vlastnosti, které jim umožňují maximalizovat svou schopnost adaptace; zdůrazňuje, že změna klimatu bude mít v nadcházejících letech ještě větší negativní dopad na evropské lesy, což se dotkne zejména oblastí s monokulturními a stejnověkými lesními porosty; v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba posílit odolnost evropských lesů, zejména zvýšením strukturální a funkční rozmanitosti lesů a rozmanitosti jejich skladby; trvá na tom, že strukturálně bohaté smíšené lesy s širokou ekologickou amplitudou mají vyšší odolnost a v této souvislosti i zvýšenou adaptabilitu; poukazuje na to, že za určitých podmínek mohou stabilní smíšené lesy přirozeně obsahovat omezený počet druhů; zdůrazňuje, že lesy se svými příslušnými zásobníky uhlíku tvořenými živými stromy a mrtvým dřevem jsou klíčovým faktorem pro omezení globálního oteplování, přispívají k cílům EU v oblasti klimatické neutrality a posilují biologickou rozmanitost; domnívá se, že podpora biologicky rozmanitých lesů je nejúčinnější pojistkou proti změně klimatu a úbytku biologické rozmanitosti;

6. zdůrazňuje neustále rostoucí pokrytí a objem[26] lesů v EU, a to i přes zpomalení v posledních letech, což je v rozporu s celosvětovým trendem odlesňování[27]; oceňuje úsilí všech aktérů v celém hodnotovém řetězci lesního hospodářství, kteří k tomuto vývoji přispívají; je znepokojen rostoucím tlakem na lesy EU a jejich stanoviště, jenž byl zesílen v důsledku dopadu změny klimatu, a zdůrazňuje, že je naléhavě nutné chránit a zvýšit odolnost lesů a ekosystémů, a to i prostřednictvím opatření, která zvýší kapacitu pro přizpůsobení se změně klimatu, a snížit tlak tam, kde je to možné, s přihlédnutím k charakteristikám lesa; se znepokojením konstatuje, že zranitelnost lesů EU vůči invazním škůdcům a patogenům se zřejmě zvýšila a že jejich výskyt ohrožuje pohlcování uhlíku[28], biodiverzitu a kvalitu dřeva;

7. vyzývá členské státy k zajištění toho, aby jejich právní předpisy přinášely lesům nejlepší možnou ochranu proti znečištění a poškození; poukazuje zejména na ochranu před znečištěním – např. střelivem obsahujícím olovo nebo pesticidy – a před extrémním tlakem na půdu způsobeným nevhodným používáním strojů a na ochranu před škodlivým okusem zvěří nebo škodami způsobenými nadměrnými stavy spárkaté zvěře;

8. zdůrazňuje specifické a rozmanité charakteristiky odvětví lesnictví v členských státech a zdůrazňuje, že lesy EU se vyznačují rozmanitými přírodními podmínkami, jako je biogeografie, velikost, struktura a biologická rozmanitost, jakož i modely vlastnictví, formami správy, výzvami a příležitostmi, a že většina z nich byla utvářena po staletí lidské interakce, zásahů a řízení, a jsou tedy formou kulturního dědictví; připomíná rovněž, že původní lesy a pralesy jsou oblastmi, které se rozvinuly bez žádných či jen minimálních lidských zásahů a obhospodařování; zdůrazňuje, že má-li být strategie prováděna ve všech typech lesů a situací, je v některých případech zapotřebí uzpůsobených přístupů, pokud jde o obhospodařování lesů a poskytování

[26] https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_21/SR_Forestry_CS.pdf
[27] Forest Europe, *„Stav evropských lesů 2020“*, 2020.
[28] Věda pro politiku v oblasti životního prostředí, evropské lesy pro biologickou rozmanitost, zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně, Future Brief 25, oddělení pro vědeckou komunikaci, UWE Bristol, 2021, https://ec.europa.eu/ věda-environmentální politika

ekosystémových služeb;

9. uznává, že typ obhospodařování lesů závisí na dané lokalitě a že různé lesní podmínky a typy lesů mohou vyžadovat různé přístupy k hospodaření založené na různých ekologických potřebách a charakteristikách lesních ploch a zohledňovat práva a zájmy pracovníků v odvětví lesnictví, vlastníků a dalších dotčených subjektů;

10. zdůrazňuje dosavadní přínos vlastníků lesů a subjektů v celém hodnotovém řetězci lesního hospodářství k úsilí o dosažení udržitelného a klimaticky neutrálního hospodářství do roku 2050 a hodnotu generačních a historických znalostí a zkušeností v oblasti lesnictví a udržitelného obhospodařování lesů;

11. uznává složitost posuzování stavu lesů, jakož i typicky rozdílnou dostupnost, diverzitu a kvalitu příslušných údajů, a zdůrazňuje proto, že je zapotřebí trvalého politického a vědeckého dialogu a lepšího financování na všech úrovních počínaje konzultacemi s členskými státy a zejména s vlastníky a správci lesů, s cílem zlepšit sběr a případně i harmonizaci údajů o stavu lesů; zdůrazňuje, že je třeba rovněž zohlednit finanční prostředky a lidské zdroje, zejména aby bylo možné včas definovat využívání lesů, jež účinně nakládá se zdroji, i omezit využívání lesů;

12. zdůrazňuje, že ačkoli se strategie a její provádění zaměřuje na lesy v EU, musí být v souladu s činností vykonávanou na celoevropské úrovni organizací Forest Europe a mezinárodními organizacemi, jako je FAO, a musí zohledňovat názory skupin odborníků a práci vykonanou na úrovni členských států; zdůrazňuje, že strategie a její provádění by neměly zdvojovat práci a zvyšovat administrativní zátěž; dále se domnívá, že vzhledem k pevnému odhodlání EU podporovat biologickou rozmanitost a propady uhlíku i udržitelné získávání, produkci a využívání zdrojů v celosvětovém měřítku, jak je zdůrazněno v návrhu nařízení Komise o produktech nepřispívajících k odlesňování, by měla být tato strategie prováděna tak, aby sloužila jako vzor osvědčených postupů, při uznání rozmanitosti výchozích situací, a zároveň motivovala k podobnému přístupu v jiných regionech;

13. zdůrazňuje, že aby bylo možné plnit různé cíle této strategie, musí být její provádění vhodné pro dané účely na regionální a místní úrovni a přihlížet k sociálně-ekonomickým dopadům, které s sebou může nést, a to mj. tím, že bude přizpůsobeno místním podmínkám a zkušenostem a tradičním znalostem a použitím, přičemž bude zohledňovat stávající vědecké poznatky a poskytovat zúčastněným stranám nezbytné dovednosti; poznamenává, že musí být založeno na plném uznání vlastnických práv, hospodářsky, environmentálně a sociálně životaschopném odvětví lesnictví a zásadě „znečišťovatel platí“ jako klíčových prvků při poskytování různých služeb v oblasti lesnictví a při zvyšování odolnosti;

14. vyzývá Komisi, aby předložila komplexní posouzení dopadů strategie s cílem určit důsledky pro podmínky na trhu, venkovské oblasti a různé potřeby financování, a to i pokud jde o výzkum a inovace, rozvoj dovedností, infrastrukturu, zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně a zvyšování biologické rozmanitosti;

Podpora vyvážené multifunkčnosti

15. uznává klíčovou úlohu lesů a celého hodnotového řetězce lesního hospodářství v

ochraně klimatu a biologické rozmanitosti a ve zmirňování změny klimatu, tedy úsilí, jehož cílem je přispět k dosažení udržitelného a klimaticky neutrálního hospodářství do roku 2050; zdůrazňuje, že multifunkční úloha lesů zahrnuje řadu ekosystémových služeb a sociálně-ekonomických funkcí, jako je ochrana a zvyšování biologické rozmanitosti a půdy, zmírňování změny klimatu, pohlcování a ukládání uhlíku z atmosféry, předcházení degradaci půdy, poskytování obnovitelných a přírodních surovin a léčivých, jedlých a kulinářských produktů a netěžební hospodářská činnost, včetně udržitelné ekologické turistiky, které všechny vedou k vytváření pracovních míst a hospodářskému růstu ve venkovských a městských oblastech, brání vylidňování venkova, přispívají k poskytování čisté vody a ovzduší, ochraně před přírodními riziky a nabízejí přínosy z rekreačního, zdravotního, estetického a kulturního hlediska; zdůrazňuje, že provádění této strategie musí zajistit vyvážené poskytování všech služeb a zachovat a posílit konkurenceschopnost a inovace; zdůrazňuje, že úspěšné poskytování služeb vyžaduje udržitelné aktivní řízení;

16. domnívá se, že klíčovým principem vyváženosti vícera funkcí lesa a definování cílů a opatření k dosažení všech ekosystémových služeb by měla být snaha o maximalizaci součinnosti a minimalizaci kompromisů na základě informací podložených důkazy;

17. zdůrazňuje, že lesy přispívají ke zmírňování změny klimatu pohlcováním uhlíku, ukládáním uhlíku a nahrazováním fosilních paliv a produktů, materiálů a zdrojů energie založených na fosilních palivech a dalších produktů s velkou ekologickou a uhlíkovou stopou dřevem a dřevěnými výrobky; zdůrazňuje, že dřevo je jediným významným přírodním obnovitelným zdrojem, který má potenciál nahradit některé velmi energeticky náročné materiály, jako je beton a plasty, a poptávka po něm se v budoucnu ještě zvýší; konstatuje, že se strategie zaměřuje zejména na skladování ve stavebnictví, a domnívá se, že by její provádění mělo jednoznačně podpořit širší využívání různých náhrad na bázi dřeva a mělo by vycházet z vědecky podložených a důkladných posouzení životního cyklu v souladu s environmentálními cíli EU a cíli strategie bioekonomiky a průmyslové strategie, aby mohl být plně využit potenciál lesních produktů při posilování oběhového hospodářství a v boji proti změně klimatu a při dosahování hospodářství, které již nebude založeno na fosilních palivech; zdůrazňuje úlohu výzkumu v oblasti náhrady materiálů z fosilních zdrojů a fosilních paliv; zdůrazňuje, že je třeba obecně snížit spotřebu v EU, a vítá zavedení metodiky pro vyčíslení přínosů dřevěných staveb pro klima;

18. zdůrazňuje, že by se neměl přehlížet značný význam zdravé a úrodné lesní půdy, která je nezbytná pro udržení života, zvýšení produktivity lesa[29], ukládání uhlíku a ochranu životně důležité podzemní sítě hub, která umožňuje stromům sdílet zdroje, jako jsou živiny a voda, nebo obranné signály, a poskytuje jim tak větší odolnost proti škůdcům a chorobám, nebo dokonce proti suchu a extrémním povětrnostním jevům[30, 31, 32], jejichž

[29] Sdělení Komise ze dne 17. listopadu 2021 „Strategie EU pro půdu do roku 2030 – Využití přínosů zdravé půdy pro lidi, potraviny, přírodu a klima“ (COM(2021)0699).
[30] Pickles, B. J. a Simard, S. W., „Mycorrhizal Networks and Forest Resilience to Drought“(Mykorhizní sítě a odolnost lesů proti suchu), *Mycorrhizal Mediation of Soil – Fertility, Structure, and Carbon Storage*, Elsevier, Amsterdam, 2017, s. 319–339.
[31] Gorzelak, M. A. a kol., „Inter-plant communication through mycorrhizal networks mediates complex adaptive behaviour in plant communities“ (Komunikace mezi rostlinami prostřednictvím mykorhizních sítí zprostředkovává komplexní adaptivní chování v rostlinných společenstvech), *AoB Plants*, 2015.
[32] Usman, M. a kol., „Mycorrhizal Symbiosis for Better Adaptation of Trees to Abiotic Stress Caused by Climate

intenzita nebo četnost se v důsledku změny klimatu pravděpodobně zvýší;

19. zdůrazňuje, že mají-li výrobky na bázi dřeva optimálně přispívat ke zmírňování změny klimatu a oběhovému hospodářství, musí být využívány co nejúčinnějším a nejudržitelnějším způsobem; domnívá se, že pro množství dřeva, které lze vytěžit, musí být stanoveny limity udržitelnosti a že dobrým vodítkem pro jejich účinné využívání je zásada kaskádového využívání[33], avšak pouze tehdy, nepoužívá-li se jako statický přístup, a proto je nutné ji pravidelně upravovat tak, aby odrážela inovativní využívání, například ve stavebnictví, textilním průmyslu, biochemii, lékařských aplikacích a materiálech pro výrobu baterií; zdůrazňuje, že zdroje na bázi dřeva musí být využívány co nejúčinněji, přičemž ekonomická a provozní rozhodnutí musí zohledňovat vnitrostátní specifika, a zdůrazňuje, že dobře fungující a nenarušený trh může motivovat k účinnému a udržitelnému využívání zdrojů na bázi dřeva ve spojení s odpovídajícími opatřeními k zajištění ochrany životního prostředí;

20. zdůrazňuje význam spolehlivých a udržitelných dodávek dřeva, výrobků ze dřeva a lesní biomasy pro dosažení cílů EU v oblasti udržitelnosti, včetně cíle dosáhnout uhlíkové neutrality do roku 2050 a cíle Zelené dohody v oblasti zeleného růstu a zaměstnanosti; konstatuje, že se očekává, že poptávka bude i nadále růst[34], a že je třeba podporovat udržitelné využívání dřeva z místní produkce, aby se tato poptávka uspokojila; domnívá se, že velká část odvětví lesnictví v EU poskytuje suroviny z vysoce udržitelných zdrojů; vyzývá Komisi, aby zvážila účinky úniků a substituční účinky fosilních paliv a materiálů z neobnovitelných zdrojů a také dopady na konkurenceschopnost lesnictví a lesního hospodářství a sledovala veškeré dopady na dostupnost dřeva po provedení opatření v rámci této strategie;

21. poukazuje na to, že rostoucí poptávka po dřevě jako surovině, zejména pokud jde o dřevo jako zdroj energie, představuje v souvislosti s politickými krizemi, jako je válka na Ukrajině, pro lesy velkou výzvu a vyžaduje nepřetržité monitorování domácích lesních zdrojů za účelem zjišťování potenciálního nedostatku; vyzývá Komisi a členské státy, aby s ohledem na oprávněné sankce po ruské invazi na Ukrajinu posoudily závislost na dovozu dřeva z Ruska a aby v případě potřeby vypracovaly strategie na zmírnění narušení v dodavatelském řetězci, přičemž je třeba zajistit, aby na úrovni EU nedocházelo k přeměně zemědělské půdy vhodné k produkci potravin; zdůrazňuje zásadní význam bezpečnosti dodávek a vlastní produkce surovin pro EU, a to i v souvislosti s cíli Zelené dohody pro Evropu; zdůrazňuje, že zanedbávání lesů může za určitých okolností vést ke ztrátě pracovních míst ve venkovských oblastech a ke zvýšené závislosti na dovozu lesních produktů z částí světa, kde je obhospodařování

Change in Temperate and Boreal Forests“ (Mykorhizní symbióza pro lepší adaptaci stromů na abiotický stres způsobený změnou klimatu v lesích mírného a severského pásma), *Frontiers in Forests and Global Change*, 2021.

[33] Evropská komise, Generální ředitelství pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky, *„Pokyny ke kaskádovému využívání biomasy s vybranými příklady osvědčených postupů v oblasti dřevní biomasy“*, Úřad pro publikace, 2019.

[34] Hetemäki, L., Palahí, M. a Nasi, R. 2020, *Seeing the wood in the forests. Knowledge to Action 1*, (Vidět dřevo v lesích. Od poznatků k činům 1), European Forest Institute, 2020; viz také zpráva WWF s názvem „Living Forests Report“, kapitola 5, https://wwf.panda.org/discover/our_focus/forests_practice/forest_publications_news_and_reports/living_forests_report/

lesů méně udržitelné;

22. připomíná, že v odvětvích založených na lesnictví pracuje 2,1 milionu lidí a rozšířený hodnotový řetězec založený na lesnictví nadto podporuje 4 miliony pracovních míst v zelené ekonomice, do čehož navíc nejsou započítány maloobchodní činnosti a činnosti nesouvisející se dřevem, jako jsou volnočasové aktivity spojené s lesem a vědecký výzkum lesů; konstatuje, že zaměstnanost v lesnictví se mezi lety 2000 a 2015 snížila o 33 %, zejména v důsledku rostoucí mechanizace, k níž docházelo souběžně se zvyšováním těžby dřeva; zdůrazňuje důležitou roli, kterou lesy hrají při vytváření zelených pracovních míst ve venkovských a horských oblastech; konstatuje, že nedřevní lesní produkty, jako jsou různé potraviny na přírodní bázi, léčiva a roztoky pro základní materiály, hrají důležitou roli jako zdroj příjmů, jejichž hodnota v roce 2015 podle odhadů dosáhla přibližně 4 miliard EUR[35], a jsou hluboce zakořeněny v regionálních tradicích; vyzývá Komisi a členské státy, aby posoudily ekonomické přínosy přístupu „blíže k přírodě“, a to i pokud jde o přímou a nepřímou zaměstnanost;

23. vyzývá Komisi a členské státy, aby monitorovaly a posoudily dopady změny rovnováhy mezi funkcemi lesů na celkovou situaci v oblasti zaměstnanosti a na výnosnost místního dřevařského průmyslu, zejména ve venkovských a horských oblastech, a v navazujících částech dřevozpracujícího průmyslu, a zdůrazňuje, že při zvažování změn v postupech řízení je třeba zachovat nebo zvýšit atraktivitu zaměstnání v tomto odvětví a bezpečnost na pracovišti;

24. uznává, že se znovuzalesňováním a zalesňováním je spojeno několik vedlejších přínosů, jako je filtrace vody, větší dostupnost vody, zmírnění sucha, kontrola povodní, zamezení sedimentaci, vytváření přírodních stanovišť volně žijících živočichů, zvýšení půdní fauny, zvýšená úrodnost půdy a filtrace vzduchu; vítá plán znovuzalesňování a zalesňování, který počítá s tím, že do roku 2030 budou v EU vysazeny nejméně 3 miliardy dalších stromů; zdůrazňuje, že tyto iniciativy by měly být prováděny v souladu s jasnými ekologickými zásadami a měly by být plně slučitelné s cílem v oblasti biologické rozmanitosti, který upřednostňuje obnovu lesních ekosystémů; připomíná, že výsadba stromů závisí na podpoře místních subjektů a na regionálním plánování; vyzývá Komisi a členské státy, aby věnovaly zvláštní pozornost výsadbě vhodných stromů v oblastech s degradovanou půdou a v oblastech postižených dezertifikací, a opakuje, že je důležité chránit původní lesy a pralesy; poukazuje na to, že zvětšení zalesněné plochy může účinně přispět k boji proti změně klimatu a k přirozené obnově degradovaných lesních systémů, což ve střednědobém a dlouhodobém horizontu povede k hospodářskému a sociálnímu rozvoji a k vytváření nových pracovních míst; vyzývá Komisi, aby do svých zásad adicionality zahrnula stromy vysazené v rámci ekologických programů nové SZP a závazků hospodaření týkajících se oblastí životního prostředí, klimatu a jiných oblastí, jakož i stromy vysazené v rámci národních plánů pro oživení a odolnost, neboť jak nová SZP, tak Nástroj pro oživení a odolnost budou realizovány až po přijetí strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030; zdůrazňuje, že vzhledem k tomu, že půda je omezeným zdrojem, je třeba upřednostnit výsadbu stromů ve stávajících lesech, na okrajové půdě a v městských oblastech, zejména v nových geopolitických podmínkách, před přeměnou produktivní zemědělské

[35] V oblasti spadající pod Forest Europe; viz Forest Europe, *State of Europe's Forests 2020 (Stav evropských lesů)*, 2020.

půdy a přeměnou pastvin a přirozených travních porostů, protože to nevede k žádným významným změnám, pokud jde o organický uhlík v půdě[36]; upozorňuje na možnost rozvoje městských lesů v této oblasti; připomíná však, že znovuzalesňování a zalesňování mohou s sebou také přinášet kompromisy pro biologickou rozmanitost, např. na biologicky rozmanitých travnatých plochách;

Ochrana, obnova, opětovné zalesňování a zalesňování a udržitelné řízení

25. uznává multifunkční úlohu lesů a význam zdravých a ekologicky udržitelných lesních ekosystémů, které společnosti poskytují širokou škálu služeb, jako je zachování biologické rozmanitosti a poskytování obnovitelných surovin, a přispívají k vytváření pracovních míst a podpoře hospodářského růstu ve venkovských oblastech; zdůrazňuje, že politiky, které chrání a obnovují biologickou rozmanitost, rovněž pomohou řešit změnu klimatu; vyzývá k udržitelnému obhospodařování lesů při provádění cílů v oblasti klimatu, neboť je to klíčové pro omezení odlesňování a znehodnocování lesů, a trvá na tom, že do udržitelného obhospodařování lesů je nezbytné zahrnout zachování biologické rozmanitosti a ochranu a zachování přírodních stanovišť;

26. zdůrazňuje, že je důležité, aby EU podporovala zachování, ochranu a obnovu lesních ekosystémů, přičemž je třeba zohlednit připravovaný akt EU o obnově přírody a zvyšovat jejich odolnost, a aby zároveň podněcovala rozvoj hospodářsky životaschopného a dynamického odvětví lesnictví a místních komunit; požaduje dlouhodobou vizi ochrany a obnovy evropských lesů;

27. bere na vědomí oznámení Komise o vypracování dalších ukazatelů a prahových hodnot pro udržitelné obhospodařování lesů, jejichž zavedení na vnitrostátní a regionální úrovni zůstane pro členské státy dobrovolné; domnívá se, že tyto ukazatele a prahové hodnoty by měly zlepšit pochopení toho, zda je les obhospodařován udržitelným způsobem na úrovni lesních porostů nebo alespoň na úrovni krajiny, a určit, jaké úsilí o obnovu bylo úspěšné; vyzývá Komisi, aby vypracovala fakticky podložené ukazatele a prahové hodnoty, které doplní rámec udržitelného obhospodařování lesů, zejména pokud jde o vypracování jasných kritérií týkajících se zdraví ekosystémů, biologické rozmanitosti a změny klimatu, tak aby vznikl účinný nástroj pro zlepšení udržitelnosti lesů v EU a zajištění toho, aby obhospodařování lesů přispívalo k cílům EU v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti; domnívá se, že tyto dodatečné ukazatele a prahové hodnoty jsou klíčovými nástroji k ochraně a obnově biologické rozmanitosti a ke zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně v odvětví lesnictví; zdůrazňuje skutečnost, že definice udržitelného obhospodařování lesů byla dohodnuta v rámci celoevropského procesu Forest Europe a byla v členských státech začleněna do vnitrostátních právních předpisů a dobrovolných systémů, jako jsou certifikace lesů; zdůrazňuje proto, že je třeba zajistit soudržnost mezi činností Komise a činností Forest Europe a FAO a zabránit zdvojování úsilí nebo nepřiměřenému zvyšování administrativní zátěže a spolupracovat s příslušnými vnitrostátními a regionálními orgány, veřejnými a soukromými správci lesů a vlastníky lesů a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami s cílem zajistit, aby ukazatele a rozmezí hodnot byly vhodné pro použití na místní a regionální úrovni s ohledem na konkrétní biogeografické podmínky; poukazuje na to, že v rámci Forest Europe se již začalo pracovat na přehodnocení

[36] Pracovní dokument útvarů Komise ze dne 16. července 2021 nazvaný „Závazek k výsadbě 3 miliard stromů do roku 2030“ (SWD(2021)0651).

definice udržitelného obhospodařování lesů a jeho nástrojů; vyzývá členské státy, aby pokračovaly ve svém úsilí a řádně prováděly vnitrostátní strategie i právní předpisy týkající se udržitelného obhospodařování lesů a aby je přizpůsobily svým celostátním, regionálním a místním podmínkám; vyzývá členské státy, aby odpovídajícím způsobem provedly a uplatňovaly právní předpisy EU a závazné cíle týkající se lesů, a vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily provádění a prosazování směrnice o ptácích a směrnice o přírodních stanovištích, včetně sítě Natura 2000;

28. zdůrazňuje, že v souvislosti se změnou klimatu se stále více zvyšuje tlak na lesy v důsledku škůdců, chorob, parazitů, přírodních katastrof, pozměněné vodní bilance, zvýšených průměrných teplot a působení jiných škodlivých činitelů a že je naléhavě nutné posílit adaptaci a odolnost lesních ekosystémů prostřednictvím udržitelného aktivního obhospodařování; bere na vědomí hospodářský dopad těchto škodlivých činitelů na odvětví lesnictví jako celek; konstatuje, že větší využívání udržitelných inovativních technologií a postupů řízení při obnově, zalesňování a opětovném zalesňování může přispět k posílení odolnosti a biologické rozmanitosti; vyzývá Komisi, aby shromažďovala a šířila mezi členskými státy poznatky o tom, jak v souladu s novou strategií EU pro přizpůsobení se změně klimatu a zachování biologické rozmanitosti adaptovat lesy na současnou a očekávanou změnu klimatu; konstatuje, že udržitelné obhospodařování lesů jakožto dynamický koncept sestává z široké škály opatření a adaptačních postupů, mnohé, z nichž mohou hrát klíčovou úlohu v potenciálu lesů z hlediska zmírňování změny klimatu, a nabízí opatření mj. v podobě zavádění lépe přizpůsobených evropských druhů a lepších proveniencí, posilování přínosu lesů pro koloběh vody, provádění sanitárního kácení za účelem omezení škůdců, patogenů a invazních druhů, prevence lesních požárů a zachování ochranných funkcí, a zároveň podporuje multifunkční úlohu lesů; zdůrazňuje, že pěstování větších, odolných a rozmanitých lesů rovněž vyžaduje přístup ke genetickým zdrojům; zdůrazňuje, že je důležité podporovat vnitrostátní genofondy sazenic s cílem poskytnout místním a regionálním iniciativám v oblasti opětovného zalesňování a zalesňování dostatečný počet původních druhů stromů; poukazuje na významnou úlohu přirozené obnovy lesů pro budoucnost lesů, neboť může podpořit nenarušený rozvoj kořenů, lepší vitalitu a stabilitu stromů a nižší náklady na výsadbu, přičemž konstatuje, že přirozená obnova není vždy možná kvůli specifickým lesním podmínkám; zdůrazňuje, že rozdílné lesní a klimatické podmínky v EU vyžadují diferencované postupy udržitelného obhospodařování lesů, které by měly být dále rozvíjeny na celostátní, regionální a místní úrovni, přičemž by se mělo vycházet z pevného společného základu;

29. s velkým znepokojením konstatuje, že rozsáhlé a intenzivnější lesní požáry představují v celé Evropské unii stále větší problém, a že zejména období požárů v roce 2021 bylo v EU bezprecedentní, neboť bylo požáry zničeno přibližně 0,5 milionu hektarů lesů, zejména v regionech Evropy, které čelí největšímu nárůstu průměrné teploty, jako je Středomoří; zdůrazňuje, že intenzita a četnost rozsáhlých požárů se celosvětově zvyšuje; připomíná, že různorodá krajina s rozmanitými lesy představuje proti rozsáhlým a nekontrolovatelným lesním požárům větší ochranný val či přirozenou bariéru; zdůrazňuje, že obnova rozmanitých lesů by pomohla předcházet požárům a zamezovat jejich šíření; zdůrazňuje, že je zapotřebí více zdrojů pro vědecky podložené řízení požárů a jeho rozvoj, jakož i podpora budování kapacit prostřednictvím poradenských služeb, a to s cílem řešit dopady změny klimatu na lesy; vyzývá Komisi a členské státy, aby lépe podporovaly a využívaly koncepci integrovaného řízení požárů,

a konstatuje, že to může vyžadovat lepší regulační kapacitu v členských státech, posílení veřejných služeb a specializovanou podporu a intenzivnější spolupráci v oblasti prevence katastrof a připravenosti a reakce na ně; zdůrazňuje, že je v souvislosti s lesními požáry a jinými přírodními katastrofami důležité dále rozvíjet a plně využívat mechanismus civilní ochrany EU; vyzývá Komisi, aby shromažďovala a šířila poznatky mezi členskými státy o tom, jak v souladu s novou strategií EU pro přizpůsobení se změně klimatu adaptovat lesy na současnou a očekávanou změnu klimatu; vyzývá Komisi, aby na základě zdokonalených produktů programu Copernicus, umělé inteligence a dalších údajů z dálkového průzkumu Země vypracovávala posouzení a mapy rizik lesních požárů v zájmu podpory preventivních opatření;

30. zdůrazňuje, že součástí souboru nástrojů pro udržitelné obhospodařování lesů jsou různé úrovně ochrany; zdůrazňuje, že i ochrana lesů v mnoha případech stále vyžaduje určité formy zásahů, například s cílem reagovat na přírodní rizika nebo potřeby přizpůsobení se; konstatuje, že vícegenerační a vícedruhové lesy s trvalým krytem jsou odolnější vůči klimatickým dopadům, jako jsou požáry, sucha a povětrnostní jevy netypické pro dané roční období, a to i v rámci udržitelného obhospodařování lesů, a jako takové představují významnou investici do budoucna; trvá na tom, že z finančních prostředků EU by neměly být podporovány monokultury, které jsou méně odolné vůči škůdcům a chorobám a také vůči suchu, větru, bouřkám a požárům;

31. uznává, že ne všechny postupy hospodaření přispívají k pohlcování uhlíku v lesích, zdůrazňuje však, že odborníci z praxe a postupy se mohou přizpůsobit a modernizovat, aby co nejlépe vyvážili výhody a nevýhody, optimalizovali svůj přístup k dosažení více cílů a vytvářeli synergie s cíli v oblasti zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně a s řadou dalších funkcí lesů; v této souvislosti poukazuje na to, že existují kompromisy a synergie mezi poptávkou po dřevu a očekáváním, že lesy budou působit jako úložiště uhlíku a poskytovat stanoviště pro flóru a faunu, a ty je nutné zohledňovat; vyzývá v tomto ohledu Komisi a její útvary, aby strategicky usilovaly o zajištění soudržnosti všech činností souvisejících s lesnictvím a posílily udržitelné obhospodařování lesů, a to při plném dodržování zásady subsidiarity; zdůrazňuje, že některé postupy hospodaření, zejména včetně dobrovolných způsobů obhospodařování, mohou pomáhat lesy obnovovat a mít pozitivní dopad na pohlcování uhlíku, biologickou rozmanitost a jejich ekologický stav; konstatuje, že lesy mohou mít velmi různou úroveň biologické rozmanitosti a schopnosti pohlcování a ukládání uhlíku v závislosti na obhospodařování, použitém strojním zařízení, intenzitě a četnosti kácení, stavu půdy, intenzitě výskytu parazitů a nemocí, stáří lesních porostů atd.; upozorňuje, že některé lesy v současnosti uvolňují více uhlíku, než kolik ho absorbují; konstatuje, že lesy by neměly být považovány výhradně za úložiště CO_2 a za řešení nedostatečného snižování emisí z jiných odvětví;

32. vítá pokračující spolupráci Komise a členských států v oblasti dobrovolných pokynů pro lesnictví „blíže k přírodě“, kterou vede pracovní skupina pro lesy a přírodu; domnívá se, že v zájmu zajištění přidané hodnoty by pokyny k této koncepci měly plně respektovat zásadu subsidiarity a měly by zahrnovat širokou škálu na výsledky orientovaných, vědecky doložených udržitelných nástrojů a postupů obhospodařování lesů, zejména s ohledem na potřeby na místní a regionální úrovni, s cílem poskytnout vlastníkům a správcům lesů nástroje a příslušné finanční pobídky ke zlepšení propojení a spolupráce s cílem lépe začlenit ochranu biologické rozmanitosti do lepších postupů hospodaření,

jejichž cílem je zároveň poskytovat další ekosystémové služby a produkty, jak dokládá síť Integrate Network; zdůrazňuje, že lesy mají v rámci Unie velmi odlišné charakteristiky, a proto jsou velmi potřebné různé přístupy v oblasti politik a řízení, které budou vycházet ze silného společného základu;

33. zdůrazňuje význam původních lesů a pralesů, které obsahují bohatou biologickou rozmanitost a poskytují širokou škálu mikrostanovišť, která jsou nezbytná pro zachování vysoké úrovně biologické rozmanitosti, a jejich klíčovou úlohu pro ochranu biologické rozmanitosti, pohlcování a ukládání uhlíku a zásobování sladkou vodou; opakuje svou výzvu k zajištění přísné ochrany všech zbývajících pralesů a původních lesů v souladu se strategií EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030; trvá na tom, že ochrana musí být zajištěna také nárazníkovým zónám, které s původními lesy a pralesy sousedí, s cílem podpořit rozvoj prvků původních lesů; zdůrazňuje, že rozšíření vhodné ochrany na nárazníkové zóny zlepší propojení stanovišť vysoké ekologické hodnoty, což významně přispěje k ochraně a zmírní negativní dopady roztříštěnosti; uznává, že téměř všechny původní lesy byly ztraceny, a vyjadřuje znepokojení nad nezákonnou těžbou dřeva v některých členských státech EU; bere na vědomí různé definice původních lesů a pralesů stanovené na mezinárodní úrovni a zdůrazňuje, že před jakýmkoli dalším úsilím o jejich určení musí být mezi členskými státy, vlastníky a správci lesů a dalšími zúčastněnými stranami společně dohodnut soubor definic toho, co představuje původní lesy a pralesy; vyjadřuje politování nad tím, že Komise v roce 2021 nepřijala pokyny týkající se definice pralesů a původních lesů, jak je uvedeno ve strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, vítá však probíhající práci pracovní skupiny pro lesy a přírodu na těchto definicích; zdůrazňuje, že je třeba zvážit různorodý a komplexní soubor atributů, zajistit flexibilitu, aby bylo možné zohlednit zvláštní podmínky v biogeografických oblastech a typech lesů, a náležitě rozlišovat mezi starými lesy a staršími lesními porosty obhospodařovanými pro dlouhodobé střídání; zdůrazňuje, že tyto definice musí být urychleně dohodnuty, musí být založeny na ekologických zásadách a musí zohledňovat rozmanitost evropských lesů, vlastníků, tradic obhospodařování, typů přírody a měnících se klimatických oblastí, jakož i vyhnout se nepřiměřeným požadavkům na obhospodařování přilehlých lesů a zalesněných ploch a umožňovat opatření v oblasti řízení související s otázkami, jako je prevence katastrof; poukazuje na úlohu finančních pobídek pro dobrovolný rozvoj některých pralesů na půdě vyňaté z produkce v budoucnu; zdůrazňuje, že rozdělení původních lesů a pralesů v EU je nerovnoměrné, přičemž 90 % z nich se nachází pouze ve čtyřech členských státech[37];

34. vítá skutečnost, že pokyny Komise týkající se nových chráněných oblastí uznávají potřebu určitých probíhajících činností, například řízení lovu kopytníků, aby se ochránila široká škála typů lesních stanovišť;

35. připomíná značný nedostatek v mapování původních lesů a pralesů a zdůrazňuje, že je naléhavě nutné dokončit rámec pro zajištění komplexního a harmonizovaného mapování na základě jasných provozních kritérií a definic; vyzývá Komisi, aby uznala dosavadní práci na identifikaci, zmapování a hodnocení těchto lesů v některých členských státech a aby podporovala výměnu osvědčených postupů a sdílení znalostí; znovu vyzývá Komisi a členské státy, aby harmonizovaly stávající údaje, zaplnily

[37] Společné výzkumné středisko, *Mapování a hodnocení původních lesů a pralesů v Evropě*, 2021.

mezery týkající se umístění původních lesů a pralesů a vytvořily databázi všech potenciálních lokalit, které splňují kritéria pro původní a původní lesy; v této souvislosti vyzývá Komisi a členské státy, aby vytvořily transparentní a snadno přístupnou databázi všech potenciálních lokalit, které splňují kritéria pro klasifikaci jako původní lesy a původní lesy;

36. bere na vědomí práci Komise na vypracování pokynů pro zalesňování a obnovu lesů šetrných k biologické rozmanitosti; zdůrazňuje, že zvláštní důraz by měl být kladen na ty členské státy, jejichž lesní porost je nízký, a tam, kde je to vhodné a které nepoškozují cíle v oblasti biologické rozmanitosti, na okrajovou a jinou půdu, která není vhodná pro produkci potravin, v blízkosti městských a příměstských oblastí a v horských oblastech, a na podporu rozvoje odolných, smíšených a zdravých lesů; zdůrazňuje, že definice a pokyny týkající se zalesňování šetrného k biologické rozmanitosti musí být vědecky podložené, musí zohledňovat rozmanitost evropských lesů, typy vlastnictví, tradice hospodaření a druhy přírody, jakož i měnící se klimatické oblasti, a musí být stanoveny v úzké spolupráci s členskými státy a příslušnými zúčastněnými stranami; dále trvá na tom, že žádné neodvodněné mokřady nebo rašeliniště by neměly být odváděny za účelem zalesňování a že v případě historicky odvodněné půdy by nemělo být povoleno žádné další nebo dodatečné odvodňování; dále poukazuje na to, že je třeba věnovat zvláštní pozornost tomu, aby se zabránilo erozi lesů v horských oblastech;

Umožnit, aby lesy a správci lesů plnili více úkolů

37. konstatuje, že hlavními zdroji podpory pro opatření v oblasti lesnictví jsou SZP a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a ty představují 90 % celkových finančních prostředků EU na lesnictví; poukazuje na to, že Komise ve svém hodnocení opatření v oblasti lesnictví z roku 2017 dospěla k závěru, že podpora pro lesy v rámci podpory rozvoje venkova měla obecně pozitivní účinek a mohla by významně přispět k dosahování hospodářských, environmentálních a sociálních přínosů[38]; konstatuje, že v letech 2014 až 2020 vynaložily členské státy pouze 49 % dostupných finančních prostředků a že Komise označila za důvody tohoto nízkého využívání prostředků administrativní zátěž, nedostatečnou atraktivitu plateb a nedostatek poradenských služeb, což by mělo být zohledněno při úpravě nových strategických plánů SZP; vyzývá členské státy, aby odstranily administrativní zátěž s cílem zefektivnit využívání EZFRV pro opatření v oblasti lesnictví; vítá cíl Komise, jímž je zvýšit využívání dostupných finančních prostředků a zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby financování a dotace nepodporovaly činnosti, které narušují vyvážené poskytování různých ekosystémových služeb; zdůrazňuje, že je třeba do strategických plánů SZP zahrnout konkrétní a dostatečně přitažlivá opatření s cílem zajistit využívání intervencí a opatření na posílení udržitelného obhospodařování lesů a multifunkční úlohy lesů v EU, zajistit, aby byla poskytována podpora iniciativám souvisejícím s lesními ekosystémy, zejména s cílem snížit úbytek biologické rozmanitosti v lesích, podpořit výsadbu vhodných původních druhů stromů, pokud jsou vhodné pro konkrétní prostředí, zlepšit obhospodařování lesů a zajistit, aby byly finanční prostředky

[38] https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Forests,_forestry_and_logging#Employment_and_apparent_labour_productivity_in_forestry_and_logging

využívány v souladu s příslušnými politickými cíli; vyjadřuje politování nad tím, že Komise nesleduje výdaje na lesnictví v rámci jiných opatření na rozvoj venkova; zdůrazňuje, že podpora dobrovolných opatření na ochranu přírody je v souladu s vlastnickými právy a zásadou subsidiarity;

38. vyzývá Komisi, aby nalezla nové způsoby, jak učinit kombinaci různých fondů atraktivnější a snadněji proveditelnou tak, aby odrážela a využívala multifunkční povahu lesů a lesních ekosystémových služeb a aby lépe podporovala další zdroje financování EU, jako je program LIFE, Horizont Evropa, Evropský fond pro regionální rozvoj, Fond soudržnosti a nástroj Evropské investiční banky pro financování přírodního kapitálu; vyzývá Komisi, aby posoudila soulad různých nástrojů financování v rámci rozpočtu Unie a nástroje EU na podporu oživení, včetně vnitrostátních strategických plánů SZP, se závazky a cíli stanovenými ve strategii EU v oblasti lesnictví a ve strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti; vyzývá Komisi, aby v rámci podpory na služby v oblasti lesního prostředí a klimatu a ochrany lesů rovněž považovala za způsobilé závazky týkající se ochrany a přísné ochrany lesů vyplývající ze strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 a z nové strategie EU v oblasti lesnictví do roku 2030; vyzývá Komisi, aby tyto závazky prodloužila o období delší než sedm let, zejména v případě přísně chráněných lesních oblastí;

39. poukazuje na to, že odvětví lesnictví funguje především – a více než zemědělství – jako tržní odvětví bez zvláštní závislosti na dotacích, a zároveň konstatuje, že financování SZP musí být i nadále zacíleno především na produkci potravin a zabezpečení potravin v Unii; zdůrazňuje, že větší důraz na jiné ekosystémové služby by neměl vést k nepřiměřené závislosti, a podporuje Komisi a členské státy v dalším úsilí o rozvoj dobrovolných tržních plateb za systémy ekosystémových služeb, jako je ukládání uhlíku, podpora biologické rozmanitosti, ochrana půdy, vodní hospodářství a sběr a monitorování údajů; zdůrazňuje, že je důležité uplatňovat zásadu adicionality a navrhovat programy způsobem, který bude plně uznávat práci průkopníků a dalších účastníků a zároveň motivovat širokou škálu vlastníků lesů; dále zdůrazňuje, že specifické požadavky programů musí zohledňovat širokou škálu lesů a jejich rozmanité výzvy a příležitosti; konstatuje, že pro každý platební režim má zásadní význam dostupnost spolehlivých údajů o ekosystémových službách; vítá sdělení Komise o uhlíkovém zemědělství[39], jehož cílem je stimulovat nové obchodní modely z veřejných a soukromých zdrojů odměňováním postupů řízení zaměřených na zvýšení pohlcování uhlíku v živé biomase a půdě v souladu s ekologickými zásadami; zdůrazňuje, že jsou zapotřebí iniciativy v oblasti uhlíkového zemědělství založené na spolehlivé vědecké metodice, včetně možnosti neintervenčních přístupů v souladu se strategií v oblasti biologické rozmanitosti; s ohledem na tuto iniciativu zdůrazňuje, že aktivní udržitelné obhospodařování lesů může přispívat jak ke zvýšení zásob uhlíku, tak k růstu lesů; zdůrazňuje, že odstraňování uhlíku prostřednictvím lesnictví by se mělo zaměřit na pobídky pro vlastníky a správce lesů, aby v případě potřeby investovali do aktivního a udržitelného obhospodařování lesů a jejich ochrany a aby podporovali jejich obnovu a vyšší růst; vítá plán Komise navrhnout závazný regulační rámec EU pro certifikaci odstraňování uhlíku do roku 2022, aby bylo možné správně kvantifikovat, vykazovat a certifikovat úsilí o odstranění uhlíku a zabránit riziku zkreslování a lakování nazeleno;

[39] Sdělení Komise ze dne 15. prosince 2021 o udržitelných uhlíkových cyklech (COM(2021)0800)

40. uznává důležitou úlohu stávajících tržně orientovaných systémů certifikace a jejich přínos k dalšímu zavádění udržitelného obhospodařování lesů; konstatuje, že většina těchto systémů se ukázala jako důvěryhodné a účinné nástroje při prosazování postupů udržitelného obhospodařování lesů v celé Evropě; vítá pokračující kontrolu ze strany orgánů EU, která napomáhá neustálému zlepšování; vítá oznámení Komise o vytvoření dobrovolného systému certifikace lesnictví „blíže k přírodě“; vyzývá Komisi, aby zajistila, že tyto iniciativy zlepší lesní ekosystémy, budou chránit biologickou rozmanitost a zajistí přidanou hodnotu prostřednictvím postupů obhospodařování lesů šetrných k přírodě; vybízí Komisi, aby spolupracovala se stávajícími a osvědčenými systémy certifikace, poučila se z nich a aby podporovala úsilí o zlepšení stávajících systémů, a to i pokud jde o transparentnost pro spotřebitele a zohlednění spotřebitelské poptávky; domnívá se, že k vytvoření přidané hodnoty musí být dobrovolná certifikace „blíže k přírodě“ založena na jasném závazném rámci a musí vlastníkům lesů poskytovat dostatečnou cenovou výhodu za poskytování ekosystémových služeb, např. zavedením značky kvality EU s místně přizpůsobenými pokyny pro lesnictví bližší k přírodě s cílem podporovat postupy hospodaření, které jsou co nepříznivější pro biologickou rozmanitost; vyzývá Evropskou komisi, aby po dokončení prací na definici systému certifikace „blíže k přírodě“ posoudila jak přidanou hodnotu, tak náklady, které by takový systém pro vlastníky lesů představoval; konstatuje, že dobrovolná certifikace je pouze jedním z nutných kroků na cestě k rozvoji udržitelnějšího obhospodařování lesů v EU;

41. vítá rozhodnutí Komise ze dne 4. června 2021 o udělování licencí na logo sítě Natura 2000[40]; konstatuje, že systém označování Natura 2000 by měl prosazovat nejpřísnější ekologické normy EU pro ochranu nejohroženějších typů přírodních stanovišť a druhů na pevnině; připomíná, že síť Natura 2000 pokrývá přibližně 18 % rozlohy EU; zdůrazňuje, že členské státy by měly zajistit, aby nedocházelo k žádné činnosti, která by poškozovala nebo vyrušovala chráněné druhy v přírodních stanovištích sítě Natura 2000; žádá, aby byly v rámci strategie EU v oblasti lesnictví přijaty ambiciózní cíle za účelem zachování a obnovy ekologických hodnot určených lokalit s přihlédnutím k sociálním a kulturním požadavkům a regionálním a místním charakteristikám daných oblastí; konstatuje, že úsilí o ochranu lokalit sítě Natura 2000 by mělo být v plném souladu se směrnicí o přírodních stanovištích a směrnicí o ptácích a se strategií EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030; konstatuje, že lokality sítě Natura 2000 poskytují veřejnosti cenné ekosystémové služby; zdůrazňuje, že logo Natura 2000 umístěné na jakémkoli zboží nebo službách by mělo zajišťovat, že toto zboží a služby přispívají k cílům ochrany lokality sítě Natura 2000, s níž souvisejí;

42. vítá strategický pracovní plán pro ekoznačku EU na období 2020–2024, který zveřejnila Komise; připomíná, že ekoznačka EU je dobrovolná značka excelence v oblasti životního prostředí; konstatuje, že ekoznačka podporuje oběhové hospodářství EU a přispívá k udržitelné spotřebě a udržitelným výrobním postupům; vyzývá k zavedení přísných norem a monitorování a k podpoře širšího využívání ekoznačky v odvětví lesnictví EU; zdůrazňuje, že je důležité rozšířit oblast působnosti ekoznačky pro výrobky ze dřeva tak, aby zahrnovala míru udržitelnosti těchto výrobků; vyzývá členské státy, aby povzbuzovaly producenty k širšímu využívání označení Natura 2000 u jiných

[40] Úř. věst. C 229, 15.9.2021, s. 6.

lesních produktů, než je dřevo;

43. zdůrazňuje, že k dosažení cílů v oblasti biologické rozmanitosti a uvolnění plného potenciálu lesů, pokud jde o přispívání k cílům EU v oblasti klimatu a oběhového hospodářství, je zapotřebí dalšího výzkumu, inovací a vývoje v oblasti udržitelného obhospodařování lesů, zejména co se týče přizpůsobení se změně klimatu a biologických alternativ k výrobkům z fosilních paliv a jiným produktům s velkou uhlíkovou stopou, a je třeba je podporovat; vybízí k trvalé podpoře udržitelných inovací souvisejících se dřevem, jako jsou textilie na bázi dřeva, které mají vysoký potenciál jako náhrada za syntetická textilní vlákna a bavlnu, a další materiály na bázi dřeva, u nichž bylo provedeno pozitivní posouzení životního cyklu životního prostředí a klimatu; zdůrazňuje, že mají-li být tyto biologické alternativy konkurenceschopné, musí spotřebitelům nabízet výrobky za přijatelné ceny; konstatuje, že rozvojové cykly v tomto odvětví mohou trvat 10 let i déle, a zdůrazňuje, že předpokladem k přilákání investic je předvídatelné a stabilní regulační prostředí; zdůrazňuje, že mnoho inovací v tomto odvětví má vysokou přidanou hodnotu a poskytuje kvalitní pracovní místa ve venkovských oblastech i v hodnotovém řetězci lesního hospodářství a průmyslu založeném na biotechnologiích, a zdůrazňuje úlohu, kterou v tomto kontextu hrají malé a střední podniky;

44. domnívá se, že v zájmu zlepšení koordinovaného poskytování environmentálních, sociálních, společenských a hospodářských služeb lesů musí být lépe sladěny příslušné rámcové programy EU, včetně programu Horizont Evropa, programu LIFE, evropského inovačního partnerství v oblasti zemědělství (EIP-AGRI), programu LEADER a Evropského inovačního a technologického institutu; vítá návrh Komise na posílení spolupráce EU prostřednictvím návrhu partnerství pro výzkum a inovace v oblasti lesnictví a vyzývá Komisi, aby vypracovala komplexní programy zaměřené na lesnictví, které by zahrnovaly různé funkce a části hodnotového řetězce lesního hospodářství a živé laboratoře pro testování a demonstraci řešení klíčových problémů, a to na základě stávajících a osvědčených platforem, jako je síť Integrate, technologická platforma pro odvětví založená na lesnictví, Evropský lesnický institut, a to včetně celoevropských a mezinárodních partnerů;

45. připomíná, že 60 % lesů v EU je v soukromém vlastnictví a značnou část vlastníků lesů tvoří drobní vlastníci; zdůrazňuje, že má-li být dosaženo cílů strategie, musí se její provádění zaměřit na to, aby všem typům vlastníků a správců lesů, a zejména drobným vlastníkům, bylo umožněno plnit různé funkce lesů; uznává, že vlastníci a správci lesů potřebují ve svých postupech obhospodařování lesů velkou míru flexibility, a to na základě silného společného základu, aby mohli poskytovat všechny požadované ekosystémové služby, a vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že podpůrné programy, dobrovolné režimy plateb za ekosystémové služby a financování výzkumu budou pro drobné zemědělce atraktivní, srozumitelné a snadno dostupné;

46. zdůrazňuje, že dostupnost poradenských služeb je důležitou hnací silou pro šíření postupů udržitelného obhospodařování lesů; vyzývá členské státy, aby zajistily dostupnost poradenských služeb se zvláštním důrazem na drobné vlastníky;

47. konstatuje, že přibližně 40 % lesů v EU je ve veřejném vlastnictví obcí a regionálních či národních vlád, zatímco v některých členských státech je veřejné vlastnictví lesů

mnohem vyšší a v jihovýchodní Evropě dosahuje v průměru 90 %; zdůrazňuje, že veřejné lesy mohou hrát klíčovou úlohu při zachování lesních ekosystémů, zajišťování ochrany biologické rozmanitosti, zmírňování změny klimatu, posilování rozvoje venkova a dodávkách dřeva a nedřevního zboží a služeb a že státní lesnické agentury mohou hrát důležitou úlohu při poskytování tolik potřebných odborných znalostí soukromým vlastníkům lesů, pokud jde o lesnictví blízké přírodě a přizpůsobení se dopadům změny klimatu; vyzývá k tomu, aby byly v případě potřeby navýšeny lidské a finanční zdroje pro státní lesnické agentury; vyzývá v této souvislosti členské státy, aby šly ve veřejném zájmu příkladem v případě lesů ve veřejném vlastnictví, pokud jde o udržitelné obhospodařování lesů, zejména co se týče environmentálních, hospodářských a sociálních aspektů;

48. vítá sdělení Komise s názvem „Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU – na cestě k posílenému, propojenému, odolnému a prosperujícímu venkovu do roku 2040“ a uznání úlohy lesů a udržitelného lesního hospodářství při zajišťování důstojné práce a živobytí ve venkovských oblastech; zdůrazňuje význam odvětví lesnictví a dřevozpracujícího průmyslu jako poskytovatele pracovních míst ve venkovských komunitách a městských oblastech prostřednictvím navazujícího využití; poukazuje na význam podpory hospodářských činností nesouvisejících s lesy s cílem diverzifikovat místní hospodářství a pracovní místa a zvrátit trend vylidňování venkovských a odlehlých oblastí; s velkým znepokojením bere na vědomí trvalý pokles zaměstnanosti v odvětví lesního hospodářství a těžby dřeva, který podle Eurostatu mezi lety 2000 a 2019[41] klesl o 7 %, a vysoký počet nehod v tomto odvětví[42]; vyzývá Komisi a členské státy, aby sledovaly účinky opatření přijatých v rámci strategie pro zaměstnanost a bezpečnost práce s ohledem na měnící se postupy řízení, neboť diskutované možnosti jsou často spojeny s vyšší (fyzickou) náročností práce, která rovněž přináší různá rizika pro pracovníky a vyžaduje kvalitní odborné vzdělávání a možnosti zvyšování kvalifikace a rekvalifikace; zdůrazňuje, že za tímto účelem je důležité učinit tento typ zaměstnání atraktivním a umožnit udržitelnější hospodaření v lesích; v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba přijmout opatření ke zvýšení bezpečnosti práce a odpovídajícímu proškolení pracovníků a podporovat modernizaci lesnických zařízení a nástrojů; vyzývá členské státy, aby v tomto ohledu posoudily své poradenské služby a v případě potřeby je posílily a aby upřednostňovaly pokračování vysoce kvalitního odborného vzdělávání v oblasti ekologického stavebnictví a dřevařských oborů; opětovně vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s výrobci lesnických strojů přijala iniciativy ke zlepšení ekologického designu lesnických strojů s cílem sladit vysokou úroveň ochrany pracovníků a minimální dopad na půdu a vodu v lesích;

49. zdůrazňuje, že je důležité přilákat do odvětví mladé lidi a podnikatelky, zejména v souvislosti s digitální a ekologickou transformací činností v lesnictví; poukazuje však na to, že špatné pracovní podmínky v odvětví lesnictví v některých částech Evropy v současné době nečiní z lesnictví atraktivní volbu povolání; zdůrazňuje potřebu investic do tohoto odvětví a celého hodnotového řetězce a potřebu příznivého prostředí ve venkovských oblastech, včetně digitální, dopravní a komunitní infrastruktury; vítá návrhy Komise podpořit vytvoření partnerství pro dovednosti v rámci Paktu pro

[41] https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Forests,_forestry_and_logging#Employment_and_apparent_labour_productivity_in_forestry_and_logging
[42] Forest Europe, *„Stav evropských lesů 2020“*, 2020.

dovednosti a využít Evropský sociální fond plus ke spolupráci s cílem zvýšit počet příležitostí pro zvyšování kvalifikace a rekvalifikaci v lesnictví, vytvořit kvalitní pracovní místa a poskytnout pracovníkům příležitosti a odpovídající pracovní podmínky v dřevozpracujícím biohospodářství, a tím z něj učinit atraktivnější volbu povolání;

Monitorování, podávání zpráv a shromažďování údajů

50. zdůrazňuje význam přesných, integrovaných, kvalitativních, včasných, srovnatelných a aktuálních údajů o evropských lesích a bere na vědomí iniciativu týkající se legislativního návrhu rámce pro pozorování lesů a podávání zpráv a shromažďování údajů o nich, a to při plném respektování zásady subsidiarity; připomíná význam ověřených údajů, zejména těch, které jsou shromažďovány na místní úrovni, neboť mnoho charakteristik lesů lze ověřit pouze v terénu; zdůrazňuje, že široká dostupnost, vysoká kvalita, transparentnost, kompletnost a harmonizace údajů a podávání zpráv je důležitá pro dosažení cílů strategie, a domnívá se, že pro zajištění skutečné přidané hodnoty musí tento rámec vycházet ze stávajících mechanismů a procesů, jako jsou národní inventarizace lesů, Systém informací o lesích v Evropě, síť ENFIN, organizace Forest Europe a Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO), a to prostřednictvím přístupu zdola nahoru, aby bylo možné co nejlépe využít odborných znalostí a zkušeností, které existují v členských státech a jež musí být docíleny v souladu s mezinárodně dohodnutými závazky a souvisejícími pravomocemi členských států, a aby se zároveň zabránilo zdvojování práce a administrativní zátěži a nákladům; zdůrazňuje, že rámec by měl zahrnovat mechanismy pro předcházení chybám, jako je dvojí započtení; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily dostatečné finanční prostředky a lidské zdroje pro operativní podporu rámce;

51. domnívá se, že má-li být zajištěna dostupnost spolehlivých, transparentních a vysoce kvalitních údajů, musí být nové inovativní přístupy, jako je technologie dálkového průzkumu, ověřovány a kombinovány s údaji získanými pozemním monitorováním a musí být vykládány v úzké spolupráci s vědeckými pracovníky a rovněž s nezávislými a místními odborníky, včetně příslušných orgánů a správců lesů; věří, že tyto přístupy mohou rovněž pomoct vyvážit multifunkčnost lesů a pomoct s rozvojem a sdílením nových přístupů a postupů a měly by zahrnovat finanční prostředky potřebné pro získání přístupu k údajům a přispění k jejich získání; věří, že součinnost a doplňkovost mezi satelitními snímky a polohovými a lokalizačními údaji se může stát klíčovým nástrojem pro lesní hospodáře a orgány státní správy; zdůrazňuje význam programu Copernicus, který umožňuje dálkové monitorování a hodnocení zdravotního stavu lesních inventářů a odhalování problémů, jako je nezákonná těžba dřeva a odlesňování; vítá skutečnost, že v rámci systému informací o lesích v Evropě bude posíleno stávající monitorování dopadů na klima a dalších přírodních nebo člověkem způsobených rušivých vlivů na lesy; zdůrazňuje klíčovou úlohu analýzy údajů při podpoře udržitelného obhospodařování a ochrany lesů, včetně předcházení nezákonné těžbě dřeva a předvídání a zmírňování dopadů přírodních škodlivých činitelů, jako jsou bouře, požáry a škůdci;

52. domnívá se, že údaje programu Copernicus by měly být využívány jako důkazní materiál v oblasti vymáhání práva a tvorbě politik prostřednictvím certifikace údajů a z nich odvozených informačních produktů, a vyzývá k tomu, aby byla certifikace údajů programu Copernicus uskutečněna v souvislosti s připravovaným legislativním návrhem

rámce pro pozorování lesů, podávání zpráv a shromažďování údajů; zdůrazňuje, že takto certifikované údaje by mohly hrát klíčovou roli při sledování různých jevů (jako je rozloha lesní půdy, nezákonná těžba, zdravotní stav lesů, charakteristika stromů, růstové vzorce a dopad lesních požárů), jakož i při sledování dodržování předpisů;

53. bere na vědomí myšlenku v rámci monitorování lesů, podávání zpráv a shromažďování údajů zavést strategické plány pro lesy; dále konstatuje, že některé členské státy již zavedly vnitrostátní strategie pro lesy, které Komise nemůže posuzovat jednotně, a že tyto strategie by měly být stanoveny nebo dále rozvíjeny způsobem, který podporuje cíle strategie EU v oblasti lesnictví; zdůrazňuje, že tento návrh by měl zabránit nadměrnému nárůstu administrativní zátěže a nákladů; zdůrazňuje, že by měl být vyjasněn přesný účel a potřeba těchto plánů, a zdůrazňuje povinnost respektovat pravomoc členských států v oblasti lesnictví; vyzývá Komisi, aby zajistila, že legislativní návrh bude plně respektovat stávající vnitrostátní strategie na úrovni členských států a případně na místní úrovni, přičemž zdůrazňuje, že strategické plánování na úrovni EU by mělo být v souladu se stávajícími vnitrostátními strategiemi a nemělo by s nimi být v rozporu nebo je zdvojovat; vyzývá Komisi, aby posoudila, jak by bylo možné tento nástroj využít k podpoře zejména těch členských států, které dosud nemají zavedené vnitrostátní strategie;

Správa a provádění

54. domnívá se, že vzhledem k multifunkčnímu příspěvku lesů k různým cílům EU a k různým správním úrovním a skupinám zúčastněných stran musí být základem provádění této strategie úzká spolupráce a výměna osvědčených postupů s vnitrostátními a regionálními odborníky, zúčastněnými stranami, zejména soukromými a veřejnými vlastníky a správci lesů, vědci, systémy certifikace a občanskou společností, včetně odpovídajícího zastoupení původních obyvatel Evropy a dodržování zásady subsidiarity; zdůrazňuje, že správa musí zohledňovat zapojení EU a členských států do organizace Forest Europe a na mezinárodní úrovni, včetně FAO, a že provádění strategie by mělo usilovat o vytvoření synergií s příspěvkem k mezinárodním závazkům a spolupráci, včetně neustálého vývoje terminologie a definic; připomíná význam přeshraniční spolupráce při zajišťování dlouhodobého přežití nejcennějších a nejohroženějších evropských druhů a stanovišť; naléhavě vyzývá zúčastněné strany v oblasti životního prostředí a lesnictví, aby prostřednictvím různých vzdělávacích nástrojů a programů oslovily širší vrstvy obyvatelstva;

55. zdůrazňuje význam Stálého lesnického výboru jakožto fóra poskytujícího komplexní odborné znalosti v oblasti lesnictví a diskuse o činnostech v rámci strategie a dalších politikách EU, které mají dopad na odvětví lesnictví; domnívá se, že v zájmu soudržnosti politik by měla Komise posílit dialog mezi Stálým lesnickým výborem a dalšími skupinami odborníků, jako je pracovní skupina pro lesy a přírodu, skupina pro občanský dialog o lesním hospodářství a zpracování korku, která hraje významnou úlohu v řádném zapojování zúčastněných stran do rozvoje a provádění politik EU v oblasti lesnictví, pracovní skupina pro lesy a přírodu koordinační skupiny pro biologickou rozmanitost a přírodu a skupina odborníků EU pro odvětví založená na lesnictví;

56. uznává, že provádění strategie může vést k významným systémovým změnám v odvětví

lesnictví, a to prostřednictvím přechodu od zdrojů příjmů založených především na dřevě ke komplexnějším zdrojům příjmů, které se budou stále více opírat o poskytování dalších ekosystémových služeb, a zdůrazňuje, že je třeba sledovat a pochopit její důsledky; bere na vědomí skutečnost, že rozsáhlé a někdy i rozporuplné překrývání politik a právních předpisů a v některých případech protichůdné cíle mají dopad na lesy a odvětví lesnictví a mohlo by způsobit roztříštěnost právních předpisů; zdůrazňuje, že je důležité zajistit jejich soudržnost; vyzývá Komisi a členské státy, aby průběžně posuzovaly kumulativní účinky různých iniciativ v rámci strategie v kombinaci s dalšími příslušnými právními předpisy a politikami EU s cílem zajistit soudržnost všech činností souvisejících s lesnictvím a posílit udržitelné obhospodařování lesů, a to při plném dodržování zásady subsidiarity; zdůrazňuje, že v rámci těchto hodnocení musí být ve spolupráci s místními subjekty důkladně vyhodnocen dopad režimu ochrany původních lesů a pralesů na místní komunity, přičemž 90 % z nich se nachází pouze ve čtyřech členských státech[43]; vyzývá Komisi, aby o tom podala zprávu v rámci své zprávy o provádění;

57. vyjadřuje vážné znepokojení nad zprávami o nezákonné těžbě dřeva a změnách ve využívání půdy v některých členských státech, včetně státních lesů a chráněných oblastí, a nad souvisejícími probíhajícími řízeními o nesplnění povinnosti[44]; zdůrazňuje, že nezákonná těžba dřeva může mít účinky, které je obtížné nebo nemožné zvrátit, může přispět ke ztrátě biologické rozmanitosti, urychlení změny klimatu a ztrátě přírodních zdrojů z lesů, na nichž jsou lesní komunity závislé, a může vést k porušování lidských práv; vyjadřuje hluboké zármutek, pokud jde o vraždy zaměstnanců lesního hospodářství, novinářů a aktivistů a násilí vůči nim v důsledku nezákonné těžby dřeva, a důrazně odsuzuje tyto vraždy a násilí vůči nim a očekává, že členské státy poženou pachatele k odpovědnosti a ukončí útlak správců lesního hospodářství; vyzývá Komisi a členské státy, aby plně a účinně prováděly příslušné vnitrostátní právní předpisy a právní předpisy EU, zejména definováním nezákonné těžby dřeva, intenzivnějším sledováním, případně vynakládáním výdajů na prosazování, bojem proti korupci a zlepšováním správy lesů a půdy; zdůrazňuje, že je důležité posílit úlohu příslušných orgánů členských států v boji proti nezákonné těžbě dřeva, a to na základě zkušeností získaných při provádění a prosazování nařízení EU o dřevu; konstatuje, že těžba dřeva v rozporu s opatřeními na ochranu přírody, včetně plánů obhospodařování lokalit sítě Natura 2000, směrnice o ptácích a směrnice o ochraně přírodních stanovišť, může rovněž představovat nezákonnou těžbu dřeva; zdůrazňuje, že nezákonná těžba dřeva má velký negativní hospodářský, sociální a environmentální dopad a způsobuje místním komunitám ztráty příjmů; bere na vědomí souvislost mezi nezákonnou těžbou dřeva a špatnými životními podmínkami; vyjadřuje politování nad tím, že Komise dlouho řeší případy porušování předpisů, což s sebou nese velké riziko, že nezákonná těžba dřeva bude pokračovat a že bude pozdě zvrátit a napravit obrovské škody, které způsobí; vyzývá Komisi a členské státy, aby bezodkladně přijaly opatření s cílem zastavit nezákonnou těžbu dřeva a zpřísnit kontrolu nezákonného obchodování se dřevem, a to pečlivým sledováním a důsledným prosazováním stávajících předpisů a využíváním geoprostorových technologií a technologií dálkového průzkumu;

[43] Společné výzkumné středisko, Mapování a hodnocení původních lesů a pralesů v Evropě, 2021.
[44] Pět probíhajících řízení o nesplnění povinnosti proti čtyřem členským státům (ve věcech 2016/2072, 2018/2208, 2018/4076, 2020/2033 a 2021/4029).

58. vyzývá Komisi, aby prosazovala normy a ambice EU související se ochranou lesů na mezinárodní úrovni;

59. požaduje, aby Komise znovu zahájila jednání o právně závazné mezinárodní úmluvě o lesnictví, která by přispěla k obhospodařování, ochraně a udržitelnému rozvoji lesů, a aby stanovila jejich četné a doplňkové funkce a využití, včetně opatření k opětovnému a novému zalesňování a ochraně lesů, a současně zohlednila sociální, hospodářské, ekologické, kulturní a duchovní potřeby stávajících i budoucích generací, a aby uznala zásadní úlohu všech druhů lesů při zachování ekologických procesů a rovnováhy a podporovala identitu, kulturu a práva domorodých národů a jiných komunit a obyvatel lesů;

60. vyzývá Unii, aby se řídila zásadou soudržnosti politik ve prospěch rozvoje a aby zajistila soulad mezi politikami v oblasti rozvoje, obchodu, zemědělství, energetiky a klimatu; je si vědom pozitivního přínosu lesnického průmyslu pro hospodářství, společnost a životní prostředí a žádá další investice do výzkumu, inovací a technologického pokroku;

61. vyzývá Komisi, aby podporovala zrcadlové doložky na mezinárodních trzích s biohospodářstvím a využívala celoevropská a mezinárodní partnerství a zahraniční obchodní dohody k podpoře klimatických ambicí EU a udržitelnosti využívání lesů mimo EU;

°

° °

62. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Lesy v EU, jež jsou velmi rozmanité, poskytují širokou škálu environmentálních, hospodářských a sociálních přínosů pro společnost, a tak jsou vždy předmětem komplexních očekávání, politik a právních předpisů. V posledních letech je stále zřetelnější obrovský a bezprostřední tlak, který na evropské lesy vyvíjí změna klimatu. Kromě toho se postupně přesouvá do středu pozornosti význam ochrany biologické rozmanitosti, jakož i ústřední úloha lesních ekosystémů. Zejména ve venkovských oblastech jsou lesnictví a odvětví založená na lesnictví i nadále pilířem zaměstnanosti a prosperity. V roce 2019 představila Komise Zelenou dohodu pro Evropu, která zavádí změnu paradigmatu v hospodářské politice EU a staví do středu budoucího rozhodování zelený růst a zelená pracovní místa. Mezinárodní závazky EU, zejména cíle udržitelného rozvoje OSN a Pařížská dohoda, jsou dalším příkladem měnícího se politického prostředí pro lesy v EU.

Toto stále složitější politické prostředí přináší nové výzvy, ale také nové příležitosti. Cíle dosažení oběhového hospodářství a klimaticky neutrální společnosti do roku 2050 vyžadují spolehlivé dodávky uhlíkově neutrálních a obnovitelných zdrojů. Odvětví lesnictví je klíčovým aktérem při dosahování těchto cílů na vysoké úrovni v EU i na mezinárodní úrovni. V této souvislosti všichni aktéři netrpělivě očekávají novou strategii EU v oblasti lesnictví.

Touto strategií se Komise snaží posílit vazbu na Zelenou dohodu pro Evropu a strategii v oblasti biologické rozmanitosti a řešit současné a budoucí výzvy, jimž toto odvětví čelí. To vyžaduje zejména úzkou a důvěryhodnou spolupráci a dialog mezi Komisí, členskými státy a regionálními orgány, vlastníky a správci lesů, vědci a občanskou společností.

Koncepce multifunkčních lesů je jádrem evropského lesního hospodářství. Popisuje schopnost lesů současně poskytovat různé zboží a služby ve veřejném i soukromém zájmu. Patří mezi ně zajišťování biologické rozmanitosti, čistého ovzduší a vody, klimatické služby prostřednictvím ukládání a ukládání uhlíku, ochrana před povodněmi, erozí půdy, horninami a lavinami, jakož i dřevařské a nedřevní výrobky, rekreační a kulturní funkce.

Tento přístup závisí na zdravých a odolných lesích a vyžaduje aktivní udržitelné obhospodařování lesů, které zajistí spolehlivé, vyvážené a dlouhodobé poskytování všech ekosystémových služeb, včetně ochrany biologické rozmanitosti a klimatu. Udržitelné obhospodařování lesů usiluje o maximalizaci synergií a minimalizaci kompromisů založených na informacích založených na důkazech. Zachování a zlepšování zdraví a odolnosti, mimo jiné prostřednictvím opětovného zalesňování a obnovy, vyžaduje řízení. S ohledem na ochranu biologické rozmanitosti a boj proti změně klimatu je třeba poznamenat, že to zahrnuje i ochranu, a přísnou ochranu tam, kde je to nezbytné, zejména v původních lesích a původních lesích.

Úsilí o obnovu a ochranu musí řešit různé klíčové tlaky na zdraví ekosystémů. Ukazatele jasně ukazují velkou úlohu tlaků souvisejících se změnou klimatu na lesy. Je třeba zohlednit tlaky způsobené lidskou činností v lesích i mimo ně. Všechny tlaky mohou vést ke zvýšené zranitelnosti lesů vůči škůdcům a chorobám, které vyžadují účinné zásahy ke zmírnění hrozeb pro poskytování ekosystémových služeb, například pohlcování uhlíku.

Vzhledem k velké rozmanitosti lesů od severní arktické oblasti po jih Středozemního moře a k posunu klimatických zón nemůže existovat univerzální řešení pro obhospodařování, ochranu

a obnovu. V některých případech může být přirozená obnova vhodným řídícím přístupem. V jiných případech může výsadba stromů a aktivnější obhospodařování dosáhnout příznivějších výsledků, pokud jde o zdraví a odolnost ekosystémů, včetně biologické rozmanitosti a potenciálu zmírňování změny klimatu. To může zahrnovat postupy, jako je zavádění lépe přizpůsobených druhů, posílení přínosu lesů ke koloběhu vody, sanitární kácení za účelem omezení škůdců, předcházení lesním požárům a zachování ochranných funkcí. Tento přístup odráží dynamické chápání udržitelného hospodaření v lesích, které musí být přizpůsobeno měnícím se výzvám, odrážet vývoj ve výzkumu a pochopení místních osvědčených postupů. Tento přístup k udržitelnému obhospodařování lesů je zaměřen na dosažení více cílů vytvářením synergií mezi mnohostrannými funkcemi lesa.

Tento evropský přístup celkově přináší jedno z nejudržitelnějších odvětví lesnictví na světě a zajišťuje spolehlivé dodávky zdrojů, které jsou zásadní pro dosažení klíčových cílů EU. Je třeba uznat, že tento úspěch do značné míry závisí na dosavadním přínosu vlastníků lesů a subjektů v celém hodnotovém řetězci založeném na lesnictví a na jejich generačních znalostech a odborných znalostech v oblasti udržitelného obhospodařování lesů.

Má-li být dosaženo optimálního přínosu pro oběhové hospodářství a klimatickou neutralitu, je zapotřebí silné vazby mezi strategií a akčním plánem pro biohospodářství. Zejména pokud jde o klimatickou neutralitu, strategie se nemůže spoléhat pouze na funkci pohlcování a ukládání uhlíku v lesích. Toto odvětví vyžaduje konkurenční prostředí a silné pobídky k inovacím v oblasti biologických materiálů a paliv, které nahrazují materiály a paliva založené na fosilních palivech. Je rovněž třeba zohlednit vysoké objemy investic a dlouhé rozvojové cykly někdy delší než 10 let. Klíčovým aktivem je předvídatelné regulační prostředí, které živí podnikatelskou činnost.

Má-li být dosaženo synergického zajištění všech environmentálních, hospodářských a sociálních funkcí lesů, je zapotřebí dalšího výzkumu a musí být lépe koordinovány příslušné programy EU.

Vlastníci a správci lesů jsou pilíři pro dosažení produktivních i ochranných cílů, včetně obnovy a opětovného zalesňování a zalesňování. S plánováním obhospodařování lesů v cyklech desítek let mají skutečný vlastní zájem na zachování lesních zdrojů. Jejich práce však závisí na přiměřeném příjmu, který dodnes závisí téměř výhradně na produkci dřeva. Má-li být vlastníkům a správcům lesů umožněno naplnit různá očekávání, bude zapotřebí širšího přístupu. To vyžaduje zpřístupnění spravedlivých toků příjmů pro poskytování jiných ekosystémových služeb. Ačkoli jsou k dispozici veřejné finanční prostředky, a to i na evropské úrovni prostřednictvím EZFRV, toto odvětví funguje především jako tržní a je hluboce zakořeněno ve smyslu individuální odpovědnosti a podnikatelského myšlení. Proto je třeba zabránit zvyšování závislosti na dotacích. Tržní platby za systémy ekosystémových služeb jsou slibným přístupem a měly by být upřednostněny.

Kromě toho musí být přitažlivá pracovní místa v lesnictví. V tomto ohledu hraje ústřední úlohu soustavné vysoce kvalitní (odborné) vzdělávání. Je třeba věnovat pozornost dopadům měnících se požadavků na postupy řízení na atraktivitu, požadavky a bezpečnost pracovního prostředí. Rovněž dosud nebyly dostatečně posouzeny možné účinky přesunu rovnováhy různých ekosystémových služeb směrem k environmentálním cílům na zaměstnanost.

Vlastnická struktura lesů v EU je různorodá. Zatímco existuje kombinace veřejných a

soukromých lesů, 60 % z nich vlastní přibližně 16 milionů soukromých vlastníků. V Evropě vlastní většina majitelů méně než 10 ha[1]. Pokud jde o EU, údaje z několika členských států potvrzují kriticky velký podíl drobných vlastníků[2]. Je proto nezbytné zajistit, aby požadavky byly dosažitelné a nebyly nepřiměřeně zatěžující, aby drobní držitelé měli přístup k použitelným a místně přizpůsobeným nástrojům řízení a poradenským službám. Veřejné služby zaměstnanosti a další programy musí být pro ně navíc přístupné a užitečné.

Udržitelné hospodaření v lesích v Evropě má dlouhou historii a staví na širokém základě zkušeností a odborných znalostí. S ohledem na rozmanitost lesů musí společná strategie EU v oblasti lesnictví vycházet z této historie, aby se uvolnil potenciál pro naši budoucnost. To vyžaduje přístup zdola nahoru, včetně všech příslušných správních úrovní a zúčastněných stran, který plně využívá generačních znalostí správců lesů v celé EU, aby se zajistilo, že společné zásady budou uplatňovány za specifických místních podmínek.

Nová strategie rovněž vychází z mezinárodní spolupráce v oblasti udržitelného hospodaření v lesích. 46 evropských států včetně všech členských států a Komise podepsalo proces FOREST EUROPE, který neustále rozvíjí společnou koncepci udržitelného obhospodařování lesů a je rovněž ústředním nástrojem pro shromažďování údajů týkajících se lesů. Na mezinárodní úrovni přispívají EU a členské státy k vypracování definic a shromažďování údajů ze strany FAO.

Aby bylo možné úspěšně dosáhnout několika cílů strategie, je třeba vzít v úvahu a využít přístup zdola nahoru jakožto klíčovou zásadu, jakož i stávající způsoby spolupráce. Je obzvláště důležitá, pokud jde o tři cíle.

- Další rozvoj definic a konceptu udržitelného obhospodařování lesů a ukazatelů, prahových hodnot a rozmezí musí vycházet z procesu FOREST EUROPE a musí být v souladu s činností vykonanou na úrovni FAO.

- Společný evropský rámec pro monitorování, podávání zpráv a shromažďování údajů musí být slučitelný se stávajícími závazky v oblasti podávání zpráv a musí usilovat o vytvoření synergií s nimi a bránit zdvojování práce a vytváření další administrativní zátěže a nákladů. Za tímto účelem by měla rovněž vycházet ze stávajících nástrojů, jako jsou národní lesní inventáře, FISE a síť ENFIN.

- Aby se zohlednily specifické regionální a místní podmínky, výzvy a příležitosti, musí rámec správy zajistit široké zapojení všech příslušných správních úrovní a zúčastněných stran, včetně vlastníků a správců lesů, vědců a občanské společnosti. Měla by se zaměřit na usnadnění dialogu a výměnu osvědčených postupů, přičemž by se měla opírat o odborné znalosti v oblasti lesnictví z členských států.

---

[1] Zpráva FOREST EUROPE z roku 2020 nazvaná „Stav evropských lesů v roce 2020“

[2] DE: 50% vlastní < 20 ha, https://www.bmel.de/SharedDocs/Downloads/DE/Broschueren/bundeswaldinventur3.pdf;jsessionid=972A5297B9463D98948E787D1AA78F19.live921?__blob=publicationFile&v=3; FR: zhruba 2/3 vlastní < 1 ha, https://franceboisforet.fr/wp-content/uploads/2021/04/Brochure_chiffresClesForetPrivee_2021_PageApage_BD.pdf; FI: zhruba 45% vlastní < 10 ha, https://www.luke.fi/en/natural-resources/forest/forest-resources-and-forest-planning/forest-ownership/; LV: 50 % vlastní < 5 ha, https://www.zm.gov.lv/public/ck/files/MAF_parskats_Silava_privat_meza_apsaimn_monitorings.pdf.

V neposlední řadě je třeba poznamenat, že cílem strategie je posunout rovnováhu mezi ekosystémovými službami od produkce dřeva a více k jiným službám, jako je biologická rozmanitost a funkce související s klimatem. To představuje systémovou změnu. Zároveň se na lesy vztahuje velký počet překrývajících se právních předpisů a politik EU s někdy protichůdnými cíli a požadavky. Patří mezi ně zejména akční plán pro biohospodářství a cíle Zelené dohody v oblasti zeleného růstu a zaměstnanosti, strategie v oblasti biologické rozmanitosti a právní předpisy na ochranu přírody, jako je směrnice o stanovištích, politika v oblasti klimatu včetně právních předpisů, jako je LULUCF a směrnice o obnovitelných zdrojích energie, jakož i zemědělská politika a její vize pro venkovské oblasti.

Vzhledem k systémové změně i složitému politickému a legislativnímu prostředí je nezbytné pečlivě sledovat a posuzovat kumulativní účinky všech iniciativ v rámci strategie ve spojení s dalšími příslušnými politikami EU na poskytování všech služeb v oblasti lesnictví, jakož i na konkurenceschopnost odvětví lesnictví a odvětví založených na lesnictví, rozvoj venkova a zaměstnanost.

Závěrem lze říci, že evropské lesy hrají zásadní úlohu při přispívání ke zdraví životního prostředí a zároveň nabízejí přírodní stanoviště mnoha druhům, podporují rozmanitost biologické rozmanitosti a podporují lidské hospodářství, rekreaci a kulturu. Jejich význam nelze dostatečně zdůraznit a tato nová strategie nabízí silný výchozí bod a základní kameny pro aktéry na všech úrovních v tomto odvětví, aby mohli využívat a spolupracovat s cílem zajistit budoucnost odolných evropských lesů, které plní své četné funkce, a reagovat na budoucí výzvy.

3.6.2022

STANOVISKO VÝBORU PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, VEŘEJNÉ ZDRAVÍ A BEZPEČNOST POTRAVIN

pro Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova

k nové Lesní strategii EU do roku 2030 – udržitelnému obhospodařování lesů v Evropě (2022/0000(INI))

Zpravodajka: Luisa Regimenti

NÁVRHY

Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin vyzývá Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

A. vzhledem k tomu, že v EU se nachází přibližně 5 % celkové světové lesní plochy, přičemž lesy představují 43 % rozlohy EU a 80 % její suchozemské biologické rozmanitosti[1];

B. vzhledem k tomu, že lesy mají zásadní význam pro fyzické a duševní zdraví a pohodu lidí, jsou hnací silou přechodu na hospodářství bez fosilních paliv a hrají důležitou úlohu v životě místních komunit, zejména ve venkovských oblastech, kde významně přispívají k obživě místního obyvatelstva;

C. vzhledem k tomu, že lesy v EU poskytují společnosti mnoho výhod, včetně základních funkcí, jako je regulace klimatu, zásobování vodou, regulace vody, čistý vzduch a kontrola eroze; vzhledem k tomu, že lesy jsou rovněž často využívány jako rekreační oblasti, které mají mnoho přínosů pro ekoturistiku, lesnické školy a kulturu a jsou důležitým zdrojem zaměstnanosti a hospodářského růstu v daném regionu a zároveň přispívají k zachování životaschopných venkovských oblastí v celé Unii;

D. vzhledem k tomu, že lesní ekosystémy s příslušnými zásobníky uhlíku mají zásadní význam pro zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně, a vzhledem k tomu, že jejich ochrana a obnova má zásadní význam pro omezení globálního oteplování, dosažení klimatické neutrality do roku 2050 a naplnění cíle EU snížit do roku 2030 emise skleníkových plynů alespoň o 55 %; vzhledem k tomu, že lesy jsou

[1] Věda pro politiku životního prostředí (2021), *Evropské lesy pro biologickou rozmanitost, zmírnění změny klimatu a přizpůsobení se této změně*. Budoucí stručný přehled č. 25. Stručný přehled vypracovaný pro Evropskou komisi, GŘ pro životní prostředí, oddělením pro vědeckou komunikaci UWE Bristol. Dostupný na: https://ec.europa.eu/ science-environment-policy

rovněž významným zdrojem biologické rozmanitosti;

E. vzhledem k tomu, že EU se zavázala plnit cíle udržitelného rozvoje OSN, včetně cíle č. 15, chránit, obnovovat a podporovat udržitelné využívání suchozemských ekosystémů, udržitelně obhospodařovat lesy, bojovat proti desertifikaci a zastavit a zvrátit znehodnocování půdy a zastavit úbytek biologické rozmanitosti;

F. vzhledem k tomu, že pro zachování a vyvážení ekologických, hospodářských a sociálních hodnot je nezbytná dlouhodobá vize založená na udržitelném obhospodařování lesů blízkém přírodě;

G. vzhledem k tomu, že rámec udržitelného obhospodařování lesů bude muset být jasně definován, zejména pokud jde o kritéria, ukazatele a prahové hodnoty týkající se zdraví ekosystémů, biologické rozmanitosti a změny klimatu, má-li se stát podrobnějším a užitečnějším screeningovým nástrojem pro určování a srovnávání různých přístupů obhospodařování, jejich dopadu a celkového stavu a ochrany evropských lesů;

H. vzhledem k tomu, že „ekosystém“ je fyzické prostředí tvořené živými a neživými složkami, které se vzájemně ovlivňují, a díky těmto interakcím vytvářejí ekosystémy řadu přínosů pro lidi a hospodářství, tzv. „ekosystémové služby“; vzhledem k tomu, že změna klimatu a úbytek biologické rozmanitosti a souvisejících ekosystémových služeb představují pro společnost systémovou hrozbu;

I. vzhledem k tomu, že doporučení pro obhospodařování lesů by se měla opírat o lepší porozumění potenciálním přírodním škodlivým činitelům způsobeným změnou klimatu v evropských lesích, což by mělo být rovněž základem adaptační politiky;

J. vzhledem k tomu, že lesy jsou stále více poškozovány dopady změny klimatu, zejména v důsledku rostoucího výskytu lesních požárů; vzhledem k tomu, že kvantifikace dopadů přírodních škodlivých činitelů na odolnost a produktivitu lesů v rozsáhlém měřítku stále představuje velkou výzvu;

K. vzhledem k tomu, že dostupné údaje o lesích na úrovni EU jsou neúplné a mají různou kvalitu, což omezuje schopnost EU a členských států koordinovat obhospodařování a ochranu lesů;

L. vzhledem k tomu, že podle zprávy Evropské agentury pro životní prostředí nazvané „Evropské životní prostředí – stav a výhled 2020: znalosti pro přechod k udržitelné Evropě“[2] v Evropě dochází k masivnímu ubývání biologické rozmanitosti, mezi jehož hlavní důvody patří intenzivní obhospodařování lesů, a Evropa čelí environmentálním výzvám nebývalého rozsahu a mimořádné naléhavosti;

M. vzhledem k tomu, že strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 stanoví celkový cíl chránit alespoň 30 % rozlohy EU v rámci účinného režimu obhospodařování;

N. vzhledem k tomu, že máme-li přispět k omezení úbytku biologické rozmanitosti a řešení

[2] Evropská agentura pro životní prostředí, *Evropské životní prostředí – stav a výhled 2020*: *znalosti pro přechod k udržitelné Evropě*, 11. května 2020, s. 83, https://www.eea.europa.eu/soer-2020/

klimatických krizí, je nezbytné lesy chránit, obnovovat a obhospodařovat takovým způsobem, abychom maximalizovali jejich kapacitu pro ukládání uhlíku a ochranu biologické rozmanitosti;

O. vzhledem k tomu, že ochrana lesů, včetně všech zbývajících původních lesů a pralesů v EU, má pro zachování biologické rozmanitosti a zmírnění změny klimatu zásadní význam;

P. vzhledem k tomu, že podle zprávy Společného výzkumného střediska z roku 2021[3] v Evropě zbývá pouze 4,9 milionu hektarů pralesů a původních lesů, což představuje pouze 3 % celkové rozlohy lesů v Unii a 1,2 % rozlohy pevniny Unie;

Q. vzhledem k tomu, že původní lesy a pralesy mají klíčový význam pro zachování biologické rozmanitosti; vzhledem k tomu, že oproti jiným lesům ve stejném ekologickém regionu jsou často biologicky rozmanitější, jsou druhově bohaté a jsou domovem zvláštní flóry a fauny; vzhledem k tomu, že původní lesy a pralesy rovněž poskytují širokou škálu dalších kritických ekosystémových služeb;

R. vzhledem k tomu, že v řadě členských států je trvalým a nevyřešeným problémem nezákonná těžba dřeva, včetně těžby dřeva v chráněných oblastech, jako jsou oblasti sítě Natura 2000;

S. vzhledem k tomu, že členské státy by měly vypracovat strategické plány v oblasti lesnictví s průběžnými cíli, aby zajistily dlouhodobé plánování a kontinuitu zásad strategie EU v oblasti lesnictví ve střednědobém až dlouhodobém horizontu; vzhledem k tomu, že Komise by měla k těmto plánům poskytnout konstruktivní zpětnou vazbu a posoudit, do jaké míry splňují požadavky cílů Unie v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti;

T. vzhledem k tomu, že při provádění cílů strategie v oblasti lesnictví musí být dodržována zásada subsidiarity; vzhledem k tomu, že EU má v oblasti lesů stejně důležité sdílené pravomoci a odpovědnost;

1. vítá strategii EU v oblasti lesnictví, která je zakotvena v Zelené dohodě pro Evropu; zdůrazňuje význam všech tří rozměrů udržitelného rozvoje: environmentálního, hospodářského i sociálního; připomíná, že environmentální rozměr, včetně biologické rozmanitosti a zachování ekosystémů, je základem dalších dvou rozměrů a je nezbytným základem pro udržitelný rozvoj lesů v EU; zdůrazňuje, že opatření pro provádění strategie EU v oblasti lesnictví by měla přispět k dosažení cílů EU v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti a jejích závazných cílů;

2. zdůrazňuje mnohotvárnou úlohu lesů a význam zdravých a ekologicky odolných lesních ekosystémů, které poskytují společnosti celou řadu služeb; trvá na tom, že do udržitelného obhospodařování lesů by měly být zahrnuty zachování biologické rozmanitosti a ochrana a zachování přírodních stanovišť;

[3] Barredo, J., Brailescu, C., Teller, A., Sabatini, F. M., Mauri, A. a Janousková, K., *„Mapping and assessment of primary and old-growth forests in Europe“ (Mapování a hodnocení původních lesů a pralesů v Evropě)*, EUR 30661EN, Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2021.

3. zdůrazňuje zásadní úlohu lesních ekosystémů při zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně a při naplňování cíle EU dosáhnout nejpozději do roku 2050 klimatické neutrality; v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba posílit jejich odolnost, zejména zvýšením strukturální a funkční rozmanitosti lesů a rozmanitosti jejich skladby; trvá na tom, že strukturálně bohaté smíšené lesy s širokou ekologickou amplitudou mají vyšší odolnost a zvýšenou adaptabilitu;

4. zdůrazňuje, že lesy se svými příslušnými zásobníky uhlíku tvořenými živými stromy a mrtvým dřevem jsou klíčovým faktorem pro omezení globálního oteplování, přispívají k cílům EU v oblasti klimatické neutrality a posilují biologickou rozmanitost; domnívá se, že podpora biologicky rozmanitých lesů je nejúčinnější pojistkou proti změně klimatu a úbytku biologické rozmanitosti;

5. vyjadřuje znepokojení nad nepříznivými faktory spojenými se změnou klimatu, jako je vystavení lesních oblastí dlouhým obdobím sucha a chorobám stromů, včetně chorob způsobených škůdci, které poškozují životní prostředí;

6. vyzývá Komisi, aby shromažďovala a šířila mezi členskými státy poznatky o tom, jak v souladu s novou strategií EU pro přizpůsobení se změně klimatu a zachování biologické rozmanitosti adaptovat lesy na současnou a očekávanou změnu klimatu; v tomto ohledu trvá na tom, že je zapotřebí zvláštní podpory a intenzivnější spolupráce v oblasti prevence katastrof a připravenosti a reakce na ně;

7. konstatuje, že biologická rozmanitost lesů a jejich jedinečné ekosystémy poskytují výjimečnou škálu ekosystémových služeb, které přispívají k opatřením ke zmírnění změny klimatu, stabilitě a úrodnosti půdy, kvalitě vody a vzdělávacím a turistickým službám; zdůrazňuje, že zásadní význam pro zachování a posílení evropské biologické rozmanitosti a ekosystémů a služeb, které poskytují, má řádná správa lokalit sítě Natura 2000;

8. vítá rozhodnutí Komise ze dne 4. června 2021 o udělování licencí na logo sítě Natura 2000; konstatuje, že systém označování Natura 2000 by měl prosazovat nejpřísnější ekologické normy EU pro ochranu nejohroženějších typů přírodních stanovišť a druhů na pevnině; připomíná, že síť Natura 2000 pokrývá přibližně 18 % pevninského území EU; zdůrazňuje, že členské státy by měly zajistit, aby na přírodních stanovištích sítě Natura 2000 nedocházelo k žádným činnostem, které by poškozovaly nebo rušily faunu a floru; žádá, aby byly v rámci strategie EU v oblasti lesnictví přijaty ambiciózní cíle za účelem zachování a obnovy ekologických hodnot určených lokalit s přihlédnutím k sociálním a kulturním požadavkům a regionálním a místním charakteristikám dané oblasti; konstatuje, že úsilí o ochranu lokalit sítě Natura 2000 by mělo být v plném souladu se směrnicí o přírodních stanovištích a směrnicí o ptácích a se strategií EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030;

9. konstatuje, že lokality sítě Natura 2000 poskytují veřejnosti cenné ekosystémové služby; zdůrazňuje, že logo Natura 2000 umístěné na jakémkoli zboží nebo službách by mělo zajišťovat, že toto zboží a služby přispívají k cílům ochrany lokality sítě Natura 2000, s níž souvisejí;

10. vítá strategický pracovní plán pro ekoznačku EU na období 2020–2024, který zveřejnila Komise; připomíná, že ekoznačka EU je dobrovolná značka excelence v oblasti

životního prostředí; konstatuje, že ekoznačka podporuje oběhové hospodářství EU a přispívá k udržitelné spotřebě a udržitelným výrobním postupům; vyzývá k zavedení přísných norem a monitorování a k podpoře širšího využívání ekoznačky v odvětví lesnictví EU;

11. zdůrazňuje, že je důležité rozšířit oblast působnosti ekoznačky pro výrobky ze dřeva tak, aby zahrnovala míru udržitelnosti těchto výrobků; vyzývá členské státy, aby povzbuzovaly producenty k širšímu využívání označení Natura 2000 u jiných lesních produktů, než je dřevo;

12. připomíná důležité hospodářské a sociální funkce zdravých lesů při udržování životaschopných venkovských oblastí; zdůrazňuje význam neinvazivních hospodářských činností v oblasti lesnictví, které respektují ekologické hranice lesních ekosystémů, neboť intenzivní hospodářské činnosti související s lesy mohou mít pro lesní ekosystémy negativní důsledky; konstatuje, že velkoprostorové holoseče mohou mít závažné dopady na místní ekosystémy a přispívat ke ztrátě biologické rozmanitosti; zdůrazňuje, že strategie EU v oblasti lesnictví by měla podporovat hospodářské činnosti, které respektují udržitelné hranice lesních ekosystémů; poukazuje na význam podpory hospodářských činností nesouvisejících s lesy s cílem diverzifikovat místní hospodářství a pracovní místa a zvrátit trend vylidňování venkovských a odlehlých oblastí;

13. zdůrazňuje, že je důležité, aby EU podporovala zachování, ochranu a obnovu lesních ekosystémů, a to při zohlednění připravovaného aktu EU o obnově přírody a zvyšování jejich odolnosti, a zároveň povzbuzovala rozvoj hospodářsky životaschopného a dynamického odvětví lesnictví a místních komunit; požaduje dlouhodobou vizi ochrany a obnovy evropských lesů;

14. zdůrazňuje, že je důležité začlenit do strategie EU v oblasti lesnictví hledisko veřejného zdraví a zásadu „jedno zdraví“ zdůrazňuje, že přírodní lesní ekosystémy a dostupnost lesů a zelených městských a příměstských lesů poskytují několik výhod, které podporují zdravý životní styl a přispívají k dobrým životním podmínkám občanů EU;

15. zdůrazňuje úlohu oběhového biohospodářství založeného na lesnictví při podpoře udržitelného růstu, který jako hlavní zásady používá oběhovost a kaskádové a účinné využívání biomasy a lesních zdrojů;

16. zdůrazňuje, že je nutné, aby byly ve všech členských státech k dispozici včasné, časté a srovnatelné údaje, a vyzdvihuje klíčovou úlohu analýzy těchto údajů při podpoře udržitelného obhospodařování a ochrany lesů, včetně předcházení nezákonné těžbě dřeva a předvídání a zmírňování dopadů přírodních škodlivých činitelů, jako jsou bouře, požáry a škůdci; zdůrazňuje, že je třeba retroaktivně vytvořit databázi všech lokalit, které splňují kritéria pro zařazení mezi původní lesy a pralesy; v této souvislosti vítá závazek Komise předložit legislativní návrh rámce pro monitorování lesů, podávání zpráv a sběr údajů o lesích;

17. vyzývá Komisi, aby zajistila koordinovaný systém EU pro monitorování lesů, sběr údajů a podávání zpráv, jejž by používaly příslušné orgány členských států při tvorbě svých strategických plánů pro lesy a odvětví založená na lesnictví; zdůrazňuje, že tento integrovaný celounijní systém monitorování lesů by měl být založen na

harmonizovaných a vědecky podložených ukazatelích a měl by zahrnovat mechanismy pro předcházení chybám při zpracovávání údajů oznamovaných členskými státy, jako je dvojí započtení;

18. zdůrazňuje přínosy využívání špičkových technologií pro shromažďování údajů, například za účelem provádění národních inventur lesů, zlepšení přístupu veřejnosti k údajům a zajištění konzistentnosti, kvality a srovnatelnosti spolehlivých údajů v oblasti lesnictví;

19. opakuje svou výzvu k zajištění přísné ochrany všech zbývajících pralesů a původních lesů v souladu se strategií EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030; trvá na tom, že ochrana musí být zajištěna také nárazníkovým zónám, které s původními lesy a pralesy sousedí, s cílem podpořit rozvoj prvků původních lesů; zdůrazňuje, že rozšíření vhodné ochrany na nárazníkové zóny zlepší propojení stanovišť vysoké ekologické hodnoty, což významně přispěje k ochraně a zmírní negativní dopady roztříštěnosti;

20. zdůrazňuje, že je důležité přísně chránit oblasti přiléhající k původním lesům a pralesům s cílem zlepšit jejich ochranu a zmírnit riziko vyhynutí chráněných druhů a snížit jejich zranitelnost; v tomto ohledu by v případech, kdy jsou tyto lesy obklopeny oblastmi sítě Natura 2000, měly být pokyny pro hospodaření v těchto oblastech přizpůsobeny tak, aby podporovaly rozvoj druhotných pralesů a rozvoj pralesních prvků;

21. vyjadřuje politování nad tím, že Komise v roce 2021 nepřijala pokyny k definici původních lesů a pralesů, jak je uvedeno ve strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné dohodnout se na pracovní definici původních lesů a pralesů v EU s cílem zajistit jejich přísnou ochranu; zdůrazňuje, že tato definice musí být založena na ekologických zásadách a musí zohledňovat rozmanitost evropských lesů, měnící se klimatické zóny a kolísavé místní podmínky;

22. zdůrazňuje, že podle výzkumu[4] pralesy a staré lesy stále vážou uhlík, což je v rozporu s názorem, že jsou uhlíkově neutrální nebo dokonce zdrojem CO_2;

23. zdůrazňuje, že cíl EU spočívající v pěstování větších, odolných a rozmanitých lesů rovněž vyžaduje přístup ke genetickým zdrojům, které jsou nejlépe dostupné v původních lesích vysoké hodnoty a v pralesích; zdůrazňuje, že je důležité podporovat vnitrostátní genofondy sazenic s cílem poskytnout místním a regionálním iniciativám v oblasti zalesňování dostatečný počet původních druhů stromů; připomíná, že výsadba stromů závisí na podpoře místních subjektů a na regionálním plánování;

24. vyzývá Komisi a členské státy, aby urychleně dokončily rámec pro mapování a monitorování pralesů a původních lesů tím, že doplní mezery ve znalostech, pokud jde o jejich geolokalizaci, a to i prostřednictvím nejnovějších digitálních technologií, jako je satelitní sledování, a integrací dalších nejlepších dostupných lokálních údajů; v této souvislosti vyzývá Komisi a členské státy, aby vytvořily transparentní a snadno přístupnou databázi všech potenciálních lokalit, které splňují kritéria pro zařazení mezi původní lesy a pralesy, a aby zavedly dočasné moratorium na těžbu dřeva v původních

[4] Luyssaert S. et al., 2008: *Old-growth forests as global carbon sinks (Pralesy jako globální propady uhlíku)*. Publikováno v časopisu Nature.

lesích a pralesích s cílem neprodleně zajistit zákonný zákaz zasahování do těchto lokalit;

25. vyjadřuje vážné znepokojení nad přetrvávajícím problémem nezákonné těžby dřeva, a to i v oblastech chráněných v rámci sítě Natura 2000, směrnice o ptácích a směrnice o ochraně přírodních stanovišť; zdůrazňuje, že nezákonná těžba dřeva má dopad na biologickou rozmanitost a může mít důsledky, které bude obtížné, ne-li nemožné, zvrátit a napravit;

26. domnívá se, že nezákonná těžba dřeva by měla být považována za trestný čin a měla by podléhat příslušným trestním postihům, a proto měla by spadat do oblasti působnosti revidované směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí; vyzývá Komisi a členské státy, aby bezodkladně přijaly opatření s cílem zastavit nezákonnou těžbu dřeva a zpřísnit kontrolu nezákonného obchodování se dřevem, a to pečlivým sledováním a důsledným prosazováním stávajících předpisů a využíváním geoprostorových technologií a technologií dálkového průzkumu; vyzývá Komisi, aby rozšířila mandát Úřadu evropského veřejného žalobce na trestné činy proti životnímu prostředí;

27. zdůrazňuje, že je důležité posílit úlohu příslušných orgánů členských států v boji proti nezákonné těžbě dřeva, a to na základě zkušeností získaných při provádění a prosazování nařízení EU o dřevu, a vyzývá ke zlepšení ustanovení o četnosti a kvalitě monitorování a kontrol a k řádné ochraně správců lesů;

28. vítá plán obnovy a zalesňování, který počítá s tím, že do roku 2030 budou v EU vysazeny nejméně 3 miliardy dalších stromů; zdůrazňuje, že tyto iniciativy by měly být prováděny v souladu s jasnými ekologickými zásadami a měly by být plně slučitelné s cílem v oblasti biologické rozmanitosti, který upřednostňuje obnovu lesních ekosystémů; v této souvislosti vyzývá k vypracování ambiciózních vědecky podložených pokynů týkajících se cílů obnovy a zalesňování šetrných k biologické rozmanitosti, které zajistí, aby byly lesy odolné, smíšené a zdravé, a zabrání negativním dopadům, které mohou mít monokultury na lesní ekosystémy; zdůrazňuje, že odolné, smíšené a zdravé lesní ekosystémy jsou obecně odolnější než jednokulturní lesy nebo lesy s krátkými cykly těžby;

29. zdůrazňuje, že při provádění plánu obnovy a zalesňování by se měla náležitě zohledňovat rozmanitost evropských lesů, typy vlastnictví a tradice hospodaření a plán by měl být uskutečňován v úzké spolupráci s členskými státy a všemi příslušnými zúčastněnými stranami a po konzultaci s nimi;

30. vyzývá Komisi, aby vypracovala fakticky podložené ukazatele a prahové hodnoty, které doplní rámec udržitelného obhospodařování lesů, zejména pokud jde o vypracování jasných kritérií týkajících se zdraví ekosystémů, biologické rozmanitosti a změny klimatu, tak aby vznikl účinný nástroj pro zlepšení udržitelnosti lesů v EU a zajištění toho, aby obhospodařování lesů přispívalo k cílům EU v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti; domnívá se, že tyto dodatečné ukazatele a prahové hodnoty jsou klíčovými nástroji k ochraně a obnově biologické rozmanitosti a ke zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně v odvětví lesnictví;

31. vítá iniciativu Komise zaměřenou na posílení rámce udržitelného obhospodařování lesů s cílem zvýšit kvalitu a rozmanitost lesních ekosystémů; zdůrazňuje, že lesnictví blízké

přírodě a udržitelné obhospodařování lesů mohou přinést podobné nebo lepší hospodářské přínosy a zároveň zachovat a podporovat integritu a odolnost ekosystémů;

32. zdůrazňuje, že vědomá volba neintervenčního obhospodařování lesů nebo jejich obhospodařování blízkého přírodě zvyšuje potenciál lesů z hlediska propadu uhlíku a útočišť biologické rozmanitosti a její obnovy;

33. zdůrazňuje, že zanedbávání lesů může vést za určitých okolností ke ztrátě pracovních míst ve venkovských oblastech a ke zvýšené závislosti na dovozu lesních produktů z částí světa, kde je obhospodařování lesů méně udržitelné;

34. zdůrazňuje, že je důležité podporovat a podněcovat environmentálně prospěšné činnosti a obhospodařování lesů blízké přírodě, zejména přístupy založené na ekosystémech prováděné vlastníky a správci lesů, které zohledňují osvědčené postupy a vědecké důkazy;

35. zdůrazňuje, že je důležité náležitě posoudit dopady plánů udržitelného obhospodařování lesů na životní prostředí a urychleně na ně reagovat; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily provádění a prosazování směrnice o ptácích a směrnice o přírodních stanovištích, včetně sítě Natura 2000;

36. vyzývá členské státy, aby pokračovaly ve svém úsilí a řádně prováděly vnitrostátní strategie i právní předpisy týkající se udržitelného obhospodařování lesů a aby je přizpůsobily svým celostátním, regionálním a místním podmínkám; vyzývá členské státy, aby odpovídajícím způsobem provedly a uplatňovaly právní předpisy EU a závazné cíle v oblasti lesů; vyzývá Komisi, aby zlepšila soulad s právními předpisy EU, a členské státy, aby spolupracovaly na sladění rámců pro udržitelné obhospodařování lesů s cílem posílit rámec EU pro udržitelné obhospodařování lesů a pokračovat ve vývoji postupů udržitelného obhospodařování lesů;

37. vyjadřuje politování nad tím, že údaje z posledního vykazovaného období podle směrnice o stanovištích ukázaly, že procentní podíl lesů v EU, které měly v letech 2013 až 2018 nepříznivý status, se zvýšil na 84,5 % oproti 82 % v hodnocení z let 2007 až 2012; zdůrazňuje, že podle regionů mají boreální lesní stanoviště v zájmu Společenství nejvyšší podíl nepříznivých špatných posouzení (56 %) a nejvyšší procento stanovišť se zhoršujícími se trendy (43 %), zatímco makaronéské lesy na Azorách, Madeiře a Kanárských ostrovech (které mají jedinečnou biogeografii související s flórou ve Středomoří před dobou ledovou) měly nejvyšší procento potvrzených dobrých a lepších posouzení[5];

38. zdůrazňuje, že by provádění cílů lesní strategie mělo být v souladu se zásadou subsidiarity; zdůrazňuje však, že sdílené pravomoci a odpovědnost EU v oblasti lesů mají stejný význam, zejména v rámci politiky EU v oblasti životního prostředí, včetně otázek souvisejících s udržitelností lesů a ochranou biologické rozmanitosti; zdůrazňuje rozmanitost typů lesů v EU s různými vlastnickými strukturami a postupy hospodaření,

[5] Věda pro politiku životního prostředí (2021), Evropské lesy pro biologickou rozmanitost, zmírnění změny klimatu a přizpůsobení se této změně. Budoucí stručný přehled č. 25. Stručný přehled vypracovaný pro Evropskou komisi, GŘ pro životní prostředí, Útvarem pro vědeckou komunikaci, UWE Bristol. Dostupná na: https://ec.europa.eu/ science-environment-policy

jakož i kulturní a ekologické podmínky, složení a lesokulturní tradice; poukazuje na to, že nejodolnější lesy jsou strukturálně a geneticky rozmanité s bohatou vnitrodruhovou sítí a bohatými symbiotickými vztahy, a jako takové představují soběstačné ekosystémy;

39. v této souvislosti zdůrazňuje, že by měla být podporována řešení udržitelného obhospodařování lesů přizpůsobená na míru, která by vycházela ze zkušeností a znalostí místních, regionálních a státních zúčastněných stran a zásad a pokynů v oblasti lesnictví blízkých přírodě, a v této souvislosti zdůrazňuje, že by nemělo být zvažováno univerzální řešení;

40. uznává, že typ obhospodařování lesů závisí na dané lokalitě a že různé lesní podmínky a typy lesů mohou vyžadovat různé přístupy k hospodaření založené na různých ekologických potřebách a charakteristikách lesních ploch a zohledňovat práva a zájmy pracovníků v odvětví lesnictví, vlastníků a dalších dotčených subjektů;

41. vítá iniciativu Komise spočívající ve vypracování místně přizpůsobených pokynů pro lesnictví bližší přírodě a dobrovolného systému certifikace, a to v úzké spolupráci s členskými státy, který by vedl k vytvoření značky kvality EU na podporu postupů řízení, které jsou nejšetrnější k biologické rozmanitosti;

42. vyzývá Komisi, aby zajistila, že tyto iniciativy zlepší lesní ekosystémy, budou chránit biologickou rozmanitost a zajistí přidanou hodnotu postupů obhospodařování lesů šetrného k přírodě; konstatuje, že se ukázalo, že většina stávajících dobrovolných systémů certifikace jsou důvěryhodnými a účinnými nástroji při prosazování postupů udržitelného obhospodařování lesů v celé Evropě a že jejich kontrola ze strany orgánů EU je vítána, neboť pomáhá je neustále zlepšovat;

43. zdůrazňuje, že kromě ukládání uhlíku má agrolesnictví významné vedlejší přínosy pro volně žijící živočichy a biologickou rozmanitost (lepší přírodní stanoviště pro volně žijící živočichy, více opylovačů, hmyz), zlepšuje stav půdy a chrání ji před erozí, vyplavováním dusičnanů a záplavami[6,7,8];

44. zdůrazňuje, že více finančních prostředků by mělo být věnováno na podporu nových politik souvisejících s lesnictvím a na určení konkrétních, účelových finančních prostředků na opatření ke zvýšení udržitelnosti a posílení zmírňování změny klimatu; zdůrazňuje, že by tyto finanční prostředky měly být využity k motivaci vlastníků a správců lesů, aby investovali do posílené ochrany a obnovy lesů a podporovali

[6] Kay, S.; Rega, C.; Moreno, G.; den Herder, M.; Palma, J. H.; Borek, R.; Crous-Duran, J.; Freese, D.; Giannitsopoulos, M.; Graves, A.; Jäger, M.; Lamersdorf, N.; Memedemin, D. a kol. (2009): *„Agroforestry creates carbon sinks whilst enhancing the environment in agricultural landscapes in Europe“* (Agrolesnictví vytváří propady uhlíku a zároveň zlepšuje životní prostředí v zemědělské krajině v Evropě) Publikováno v: Land Use Policy 83, s. 581–593. Odkaz: 10.1016/j.landusepol.2019.02.025.

[7] Burges, P.; Newman, S.; Pagella, T.; Smith, J.; Westaway, S.; Briggs, S.; Knight, I.; Whistance, L.; Raskin, B.; Osborn, S. (2019): *The Agroforestry Handbook: Agroforestry for the UK* (Agrolesnictví pro Spojené království), 1. vydání. Bristol, Spojené království – Agrolesnictví pro Spojené království. Soil Association, Velká Británie, 2019.

[8] Torralba, M.; Fagerholm, N.; Burgess, P. J.; Moreno, G.; Plieninger, T. (2016): *Do European agroforestry systems enhance biodiversity and ecosystem services? A meta-analysis* (Zvyšují evropské agrolesnické systémy biologickou rozmanitost a ekosystémové služby? Metaanalýza). Publikováno v: Zemědělství, ekosystémy a životní prostředí, 230, 150–161. Odkaz: 10.1016/J.AGEE.2016.06.002.

udržitelné obhospodařování lesů šetrné k biologické rozmanitosti;

45. zdůrazňuje, že přechod na model lesního hospodářství blízkého přírodě v EU musí být spravedlivou transformací, která podpoří odvětví lesnictví v přechodu k ekonomicky životaschopným a ekologicky zdravým lesům;

46. vyzývá Komisi, aby posoudila přiměřenost různých nástrojů financování EU s cílem zajistit nezbytnou podporu odvětví lesnictví při jeho přechodu k udržitelným postupům šetrným k biologické rozmanitosti a rozvoji ekosystémových služeb lesního hospodářství a aby posoudila soulad těchto finančních prostředků se závazky a cíli stanovenými ve strategii EU v oblasti lesnictví a ve strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti; zdůrazňuje zejména, že je důležité posoudit, zda členské státy a Unie poskytly dostatečné finanční prostředky na ochranu lesů v oblastech sítě Natura 2000;

47. vyzývá členské státy, aby navýšily lidské a finanční zdroje státních lesnických agentur; zdůrazňuje, že je důležité zachovat veřejné odborné znalosti; zdůrazňuje, že státní lesnické agentury mohou soukromým vlastníkům lesů poskytovat tolik potřebné odborné znalosti, pokud jde o lesnictví blízké přírodě a přizpůsobení se dopadům změny klimatu, jak dokládá projekt Giono, který provádí francouzský Národní lesnický úřad (ONF);

48. zdůrazňuje význam společné zemědělské politiky a poukazuje na to, že členské státy by mohly fondy pro rozvoj venkova využívat lépe, zejména v programech týkajících se zlepšování biologické rozmanitosti lesů;

49. vyzývá členské státy, aby využily dostupných podpůrných opatření pro ochranu lesů a biologické rozmanitosti; zdůrazňuje rovněž, že je důležité zajistit dostatečné zdroje pro provádění strategie EU v oblasti lesnictví; připomíná, že u dvou klíčových zdrojů financování v rámci fondů pro rozvoj venkova na podporu udržitelného obhospodařování lesů za účelem dosažení priorit EU v oblasti biologické rozmanitosti a klimatu na období 2014–2020 bylo zjištěno, že zdaleka nedosahují rozsahu provádění, který členské státy potřebují ke splnění svých právních závazků podle směrnice o ochraně přírodních stanovišť a směrnice o ptácích;

50. vítá závazek Komise zavést unijní platební režimy pro ekosystémové služby prostřednictvím intervencí souvisejících s lesy v rámci společné zemědělské politiky na období 2023–2027;

51. vítá sdělení Komise o uhlíkovém zemědělství, jehož cílem je stimulovat nové obchodní modely z veřejných a soukromých zdrojů odměňováním postupů řízení přispívajících ke zvýšení pohlcování v živé biomase a půdě, dodržování ekologických zásad, posilování biologické rozmanitosti a dodržování cílů Unie v oblasti životního prostředí a klimatu, jakož i zásady „významně nepoškozovat“;

52. poukazuje na potřebu iniciativ v oblasti uhlíkového zemědělství založených na spolehlivé vědecké metodice a zdůrazňuje, že vědomá volba neintervenčního režimu v ekosystémech s vysokou zásobou uhlíku a vysokou přírodní hodnotou a v souladu s cíli strategie v oblasti biologické rozmanitosti by mohla být způsobilá pro režimy uhlíkového zemědělství a mohla by být klasifikována jako certifikované projekty odstraňování uhlíku;

53. vítá plán Komise navrhnout závazný regulační rámec EU pro certifikaci odstraňování uhlíku do roku 2022, aby bylo možné správně kvantifikovat, vykazovat a certifikovat úsilí o odstranění uhlíku a zabránit riziku zkreslování a lakování nazeleno;

54. připomíná význam pokročilé strategie spolupráce, do níž budou úzce zapojeny všechny příslušné subjekty v odvětví lesnictví, které mají pravomoci v oblasti zachování, ochrany a zlepšování kvality životního prostředí a zachování zdravých a odolných lesů a které působí na všech úrovních tvorby politik, s cílem pečlivě a důkladně vyhodnotit a urychleně nalézt způsoby, jak dosáhnout cílů nové strategie v oblasti lesnictví do roku 2030 a zajistit ochranu evropských lesních druhů a stanovišť;

55. je znepokojen předpokládaným rozšířením oblastí ohrožených požáry a delšími obdobími s vysokým rizikem požárů ve většině evropských regionů, zejména v případě scénářů s vysokými emisemi; poukazuje na nedostatečnou podporu při budování kapacit prostřednictvím poradenských služeb a na omezené pokyny, pokud jde o adaptaci lesů a opatření k prevenci a omezení rizik změny klimatu (např. požáry, eroze půdy, nemoci, povodně); vyzývá Komisi, aby shromažďovala a šířila poznatky mezi členskými státy o tom, jak v souladu s novou strategií EU pro přizpůsobení se změně klimatu adaptovat lesy na současnou a očekávanou změnu klimatu; vyzývá Komisi, aby na základě zdokonalených produktů programu Copernicus, umělé inteligence a dalších údajů dálkového průzkumu vypracovala posouzení rizika lesních požárů a mapy na podporu preventivních opatření;

56. zdůrazňuje, že je důležité dále rozvíjet a plně využívat mechanismus civilní ochrany EU v souvislosti s lesními požáry a jinými přírodními katastrofami;

57. zdůrazňuje, že je třeba členským státům poskytnout dodatečnou podporu, zejména pokud jde o řešení přírodních katastrof, jako je napadení kůrovcem, lesní požáry a další;

58. vyzývá k tomu, aby stávající platformy, skupiny odborníků a další podobné subjekty zabývající se veškerými záležitostmi souvisejícími s lesy zajistily inkluzivní zastoupení různých zúčastněných stran, jakož i původních obyvatel Evropy; připomíná význam strategie posílené spolupráce pro zajištění tolik potřebné přeshraniční spolupráce při zajišťování dlouhodobého přežití nejcennějších a nejohroženějších evropských druhů a stanovišť;

59. vyzývá Komisi, aby podpořila vytváření iniciativ partnerství v oblasti dovedností, do nichž by byly zapojeny zúčastněné strany v oblasti lesnictví, s cílem zajistit vytváření kvalitních pracovních míst, dobré pracovní podmínky, vyšší zdravotní a bezpečnostní normy, ochranu před riziky a přístup k odbornému a specializovanému vzdělávání a příležitostem ke zvyšování kvalifikace a rekvalifikaci při přechodu na udržitelné lesnické postupy blízké přírodě zaměřené na zachování stávajících lesů a zajištění provádění iniciativ v oblasti zalesňování a opětovného zalesňování;

60. apeluje na členské státy, aby uznaly náročnost práce v odvětví lesnictví, stavebnictví, dřevařství, tesařství a truhlářství a aby zřídily, případně zachovaly pro pracovníky tohoto odvětví programy pro odchod do předčasného důchodu či programy pro uvolnění z práce na náklady zaměstnavatele; zdůrazňuje, že pracovníkům těchto odvětví by měla být při odchodu do důchodu poskytnuta sociální a zdravotní pomoc přizpůsobená jejich konkrétním potřebám;

61. vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s výrobci lesnických strojů přijala opatření, na jejichž základě se zlepší ekologické vlastnosti lesní techniky a spojí vysoký stupeň ochrany pracovníků s minimálním dopadem na půdu a vodu v lesích;

62. zdůrazňuje, že je důležité zapojit občanskou společnost do rozhodování o odvětví lesnictví, a trvá na transparentním přístupu k lesnickým údajům;

63. zdůrazňuje význam inovací v biohospodářství založeném na lesnictví a podporuje potřebu dalšího výzkumu nových produktů a inovací založených na lesnictví;

64. poukazuje na to, že je třeba provádět výzkum a inovace v odvětvích založených na lesnictví, a zdůrazňuje, že je třeba se zaměřit na nové lesní produkty, inovace a udržitelné obhospodařování lesů; připomíná, že partnerství v oblasti výzkumu a vývoje musí vycházet ze stávajících iniciativ spolupráce EU v oblasti výzkumu a inovací, jako je Evropská technologická platforma pro odvětví založená na lesnictví (FTP), kterou zahájila Komise v roce 2004, a Evropský lesnický institut (EFI);

65. vyzývá Komisi, aby prosazovala normy a ambice EU související se ochranou lesů na mezinárodní úrovni;

66. vítá rozhodnutí Komise zahrnout evropské lesy do oblasti působnosti nařízení o zákazu některých komodit a produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů s cílem zajistit rovné podmínky v boji proti odlesňování a podpořit inovativní evropské odvětví lesnictví;

67. požaduje, aby Komise znovu zahájila jednání o právně závazné mezinárodní úmluvě o lesnictví, která by přispěla k obhospodařování, ochraně a udržitelnému rozvoji lesů, a aby stanovila jejich četné a doplňkové funkce a využití, včetně opatření k opětovnému a novému zalesňování a ochraně lesů, a současně zohlednila sociální, hospodářské, ekologické, kulturní a duchovní potřeby stávajících i budoucích generací, a aby uznala zásadní úlohu všech druhů lesů při zachování ekologických procesů a rovnováhy a podporovala identitu, kulturu a práva domorodých národů a jiných komunit a obyvatel lesů.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	2.6.2022
Výsledek konečného hlasování	+: 62 –: 13 0: 10
Členové přítomní při konečném hlasování	Nikos Androulakis, Maria Arena, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurélia Beigneux, Monika Beňová, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Malin Björk, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Esther de Lange, Christian Doleschal, Marco Dreosto, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Eleonora Evi, Agnès Evren, Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Malte Gallée, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Yannick Jadot, Adam Jarubas, Petros Kokkalis, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O'Sullivan, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Nicola Procaccini, Luisa Regimenti, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooken, Silvia Sardone, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Linea Søgaard-Lidell, Maria Spyraki, Nicolae Ştefănuță, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Manuel Bompard, Annika Bruna, Catherine Chabaud, Stelios Kympouropoulos, Christel Schaldemose

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ
VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

62	+
PPE	Bartosz Arłukowicz, Hildegard Bentele, Traian Băsescu, Nathalie Colin-Oesterlé, Christian Doleschal, Agnès Evren, Adam Jarubas, Ewa Kopacz, Stelios Kympouropoulos, Peter Liese, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Dolors Montserrat, Ljudmila Novak, Stanislav Polčák, Luisa Regimenti, Maria Spyraki, Pernille Weiss, Esther de Lange
Renew	Pascal Canfin, Catherine Chabaud, Martin Hojsík, Jan Huitema, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Linea Søgaard-Lidell, Véronique Trillet-Lenoir, Michal Wiezik, Salima Yenbou, Nicolae Ştefănuță
S&D	Nikos Androulakis, Maria Arena, Marek Paweł Balt, Monika Beňová, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Cyrus Engerer, Jytte Guteland, César Luena, Javi López, Alessandra Moretti, Sándor Rónai, Christel Schaldemose, Günther Sidl, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
The Left	Malin Björk, Manuel Bompard, Petros Kokkalis, Silvia Modig, Mick Wallace
Verts/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Eleonora Evi, Pär Holmgren, Yannick Jadot, Tilly Metz, Ville Niinistö, Grace O'Sullivan, Jutta Paulus

13	-
ECR	Sergio Berlato, Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Joanna Kopcińska, Nicola Procaccini, Rob Rooken, Alexandr Vondra, Anna Zalewska
ID	Sylvia Limmer
PPE	Alexander Bernhuber, Jessica Polfjärd
Renew	Nils Torvalds, Emma Wiesner

10	0
ID	Simona Baldassarre, Aurélia Beigneux, Annika Bruna, Marco Dreosto, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Joëlle Mélin, Silvia Sardone
NI	Ivan Vilibor Sinčić, Edina Tóth

Význam zkratek:
+ : pro
- : proti
0 : zdrželi se

15.6.2022

STANOVISKO VÝBORU PRO ROZVOJ

pro Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova

po nové Lesní strategii EU do roku 2030 – udržitelné obhospodařování lesů v Evropě (2022/2016(INI))

Zpravodajka: Michèle Rivasi

NÁVRHY

Výbor pro rozvoj vyzývá Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

A. vzhledem k tomu, že lesy byly v posledních desetiletích čím dál tím rychleji káceny a jejich stav se rychle zhoršoval, zejména v důsledku rozmachu zemědělství, nezákonné nebo neudržitelné těžby dřeva a dalších činností, jako je těžba nerostných surovin;

B. vzhledem k tomu, že odlesňování způsobilo rozsáhlou ztrátu biologické rozmanitosti v důsledku ničení přírodních stanovišť, zhoršilo změnu klimatu uvolněním velkého množství uhlíku do atmosféry a zvýšilo riziko vzniku ohnisek nových virových onemocnění;

C. vzhledem k tomu, že rozsáhlé odlesňování pro účely rozvoje zemědělství, důlních činností a výstavby infrastruktury přináší vážné porušování lidských práv, které má zničující dopad na obyvatele lesů, včetně zabírání půdy, násilného vystěhovávání, policejního pronásledování, svévolného zatýkání a kriminalizace vedoucích představitelů komunit, obránců lidských práv a aktivistů;

D. vzhledem k tomu, že směrnice o obnovitelných zdrojích energie podporuje využívání biomasy pro energetické účely, a to včetně dřevní biomasy;

E. vzhledem k tomu, že nedávná zpráva Komise[1] ukazuje, že celkové využívání dřevní biomasy v EU se v posledních dvou desetiletích zvýšilo přibližně o 20 %, což může být ještě více ovlivněno zvýšeným cílem v oblasti energie z obnovitelných zdrojů;

F. vzhledem k tomu, že těžba stromů za účelem spalování dřeva pro bioenergii rovněž vede ke snížení propadů uhlíku v lesích;

G. vzhledem k tomu, že různé vědecké studie Mezivládního panelu pro změnu klimatu a

[1] Zpráva Společného výzkumného střediska Komise z oblasti vědy a politiky, *The use of woody biomass for energy production in the EU* (Používání dřevní biomasy k výrobě energie v EU), 2021.

Společného výzkumného střediska Komise dospěly k závěru, že spalování většiny lesní biomasy produkuje více emisí skleníkových plynů než uhlí, ropa a plyn[2];

H. vzhledem k tomu, že podle Interpolu způsobuje odvětví nezákonně vytěženého dřeva v některých zemích až 90 % odlesňování tropických lesů a přitahuje největší organizované zločinecké skupiny na světě;

1. vítá novou Lesní strategii EU do roku 2030 jako jednu ze stěžejních iniciativ Zelené dohody pro Evropu pro dosažení cílů EU v oblasti biologické rozmanitosti, jejího cíle snížit do roku 2030 emise skleníkových plynů alespoň o 55 % a cíle klimatické neutrality do roku 2050;

2. připomíná, že Unie má povinnost usilovat o ochranu, obnovu a odolnost světových lesů, a proto by měla v rámci postupů obhospodařování lesů upřednostňovat opětovné zalesňování, které je třeba chápat jako strategii na zvýšení ukládání uhlíku a ochranu biologické rozmanitosti, a že by tak Unie měla činit i v rámci své vnější politiky; konstatuje, že udržitelné obhospodařování lesů může hrát klíčovou úlohu při ochraně klimatu prostřednictvím různých opatření a osvědčených postupů; připomíná, že kapacity lesů pro ukládání oxidu uhličitého umožní posun směrem k uhlíkové neutralitě; v této souvislosti zdůrazňuje význam zvýšení rozlohy lesů, obnovy poškozených ekosystémů a obnovy půdy, a to i prostřednictvím programů opětovného zalesňování, zalesňování a budování odolnosti založených na jasných ekologických zásadách, při současném úsilí o dosažení cílů Agendy 2030;

3. uznává klíčovou úlohu lesů v ochraně klimatu a biologické rozmanitosti; zdůrazňuje, že lesy přispívají k úsilí o zmírnění negativních dopadů změny klimatu a přizpůsobení se těmto dopadům, jako jsou extrémní povětrnostní jevy, včetně záplav, sucha, bouří, eroze půdy, vln veder a požárů; v této souvislosti připomíná, že udržitelné obhospodařování lesů může rovněž zajistit ochranu pobřežních oblastí a komunit; zdůrazňuje, že lesy poskytují širokou škálu ekosystémových služeb nad rámec ukládání uhlíku, jako je přirozená filtrace vody; připomíná negativní dopady globálního oteplování na ekosystémy a migraci druhů v důsledku změny klimatu, které vyžadují zvláštní monitorování a dohled;

4. připomíná, že odlesňování a přeměna ekosystémů vážně narušují lidská práva, zejména práva původních obyvatel a místních komunit a vlastnická práva k půdě; domnívá se proto, že nadcházející nařízení EU by mělo mimo jiné výslovně vyžadovat, aby hospodářské subjekty zajistily respektování a řádné dodržování obyčejového práva a vlastnických práv k půdě, zejména Úmluvu Mezinárodní organizace práce (č. 169) o domorodém a kmenovém obyvatelstvu a Deklarace OSN o právech původních obyvatel a o právech drobných zemědělců a dalších osob pracujících ve venkovských oblastech, a mělo by zaručit, že se všichni nositelé práv budou moci účinně podílet na rozhodování a že bude získán svobodný, předchozí a informovaný souhlas původních obyvatel a dalších nositelů kolektivních obyčejových práv; obecněji vyzývá k tomu, aby bylo uvádění výrobků na trh EU podmíněno dodržováním mezinárodního práva v oblasti lidských práv;

[2] Zpráva Společného výzkumného střediska Komise z oblasti vědy a politiky, *The use of woody biomass for energy production in the EU* (Používání dřevní biomasy k výrobě energie v EU), 2021.

5. připomíná, že stabilizace globálního oteplování si žádá ukončení odlesňování a přeměny přírodních ekosystémů; zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby všechny komodity a produkty, jejichž produkce má škodlivý dopad na lesy a další přírodní ekosystémy bohaté na uhlík, které jsou ohroženy spotřebou EU, byly zahrnuty do oblasti působnosti nařízení EU o produktech, které nepřispívají k odlesňování; dále vyzývá k rozšíření oblasti působnosti nařízení tak, aby zahrnovala kaučuk, kukuřici a hospodářská zvířata; připomíná, že nařízení musí zahrnovat důkladný rámec prosazování s účinnými, odrazujícími a přiměřenými sankcemi a zajistit občanskoprávní odpovědnost a přístup ke spravedlnosti;

6. připomíná závazek přijatý EU a Čínou v září 2021, že se společně zapojí do podpory snižování celosvětového odlesňování posílením spolupráce v oblasti ochrany a udržitelného obhospodařování lesů, zvyšování udržitelnosti dodavatelských řetězců a boje proti nezákonné těžbě dřeva a souvisejícímu obchodu[3]; naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby přijaly konkrétní opatření s cílem vybízet Čínu a další třetí země k přijetí podobných předpisů o produktech, které nepřispívají k odlesňování;

7. uznává multifunkční úlohu lesů, která zahrnuje širokou škálu environmentálních, klimatických a sociálně-ekonomických činností, jako je zachování biologické rozmanitosti a poskytování obnovitelných surovin, což přispívá k vytváření pracovních míst a podpoře hospodářského růstu ve venkovských oblastech; zdůrazňuje, že politiky, které chrání a obnovují biologickou rozmanitost, rovněž pomohou řešit změnu klimatu; vyzývá k udržitelnému obhospodařování lesů při provádění cílů v oblasti klimatu, neboť je klíčové pro omezení odlesňování a znehodnocování lesů;

8. konstatuje, že cílem strategie EU v oblasti lesnictví je podpořit celé udržitelné lesní biohospodářství, a to v součinnosti se zvýšenými ambicemi EU v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti; vyzývá EU, aby napomáhala zvyšování odolnosti lesů tím, že se bude zabývat problémy a kompromisy, které plynou ze zvýšené poptávky po dřevě jako materiálu a zdroji energie a z rozvoje bioekonomiky, a že bude řešit související rostoucí rizika spočívající v tom, že importované dřevo bylo někdy získáno za cenu odlesňování, zabírání půdy, nezákonné těžby a porušování práv původních obyvatel a místních komunit; je znepokojen zjištěním Interpolu, že trestné činy v lesnictví, které jsou často páchány ve spojení s dalšími trestnými činy, jako jsou daňové úniky, korupce, podvody s doklady a praní peněz, jsou nejvýnosnější ze všech trestných činů proti životnímu prostředí; žádá Komisi a členské státy, aby nepolevily ve svém závazku bojovat proti nezákonné těžbě dřeva a obchodu s nezákonně vytěženým dřevem a komoditami, jež představují riziko pro lesy;

9. připomíná, že nezákonná těžba dřeva je odpovědná za odlesňování, ztrátu přírodních stanovišť a vymírání druhů a přispívá ke globálnímu oteplování;

10. vyzývá EU a její členské státy, aby zvýšily podíl oficiální rozvojové pomoci určený na reformy v oblasti správy věcí veřejných a soudnictví s cílem bojovat proti trestné činnosti proti životnímu prostředí a zejména trestné činnosti v oblasti lesnictví a předcházet jim, zejména v nejméně rozvinutých zemích;

[3] Společné tiskové prohlášení v návaznosti na druhý dialog na vysoké úrovni mezi EU a Čínou o životním prostředí a klimatu ze dne 27. září 2021.

11. zdůrazňuje, že nedostatečná správa lesů vede k nezákonné těžbě dřeva, a opakuje proto, že podporuje dobrovolné dohody o partnerství v oblasti prosazování práva, správy a obchodu v oblasti lesnictví jako důležitý nástroj k řešení základních příčin nezákonnosti, k nimž patří korupce, nejasnosti ohledně pozemkových práv a nadměrný vliv dřevařského průmyslu na politiky a právní předpisy v oblasti lesnictví; vyzývá EU, aby zintenzivnila diplomacii v oblasti lesnictví prostřednictvím prosazování práva, správy a obchodu v oblasti lesnictví a partnerství v oblasti ochrany a obnovy lesů, která by měla dodržovat mezinárodní právo v oblasti lidských práv, zejména práva původních obyvatel a místních komunit se systémy zvykového držení půdy;

12. uznává, že v souladu s udržitelným obhospodařováním lesů je zlepšování, zachování a ochrana multifunkčních, zdravých a odolných lesů klíčovou prioritou pro všechny aktéry hodnotového řetězce EU založeného na lesnictví;

13. trvá na tom, že by měly být navrženy univerzální, jasné a spolehlivé definice jako základ pro zajištění účinné ochrany lesů;

14. zdůrazňuje, že politika EU v oblasti bioenergetiky, zejména směrnice o obnovitelných zdrojích energie, musí splňovat přísná environmentální a sociální kritéria, která odrážejí potřebu zajistit účinné uznávání a dodržování práv zvykového držení půdy komunit závislých na lese a původních obyvatel v souladu s mezinárodními normami, jako je Úmluva Mezinárodní organizace práce (č. 169) o domorodém a kmenovém obyvatelstvu a dobrovolné pokyny Organizace OSN pro výživu a zemědělství pro odpovědnou správu půdy a zásady odpovědného investování do zemědělských a potravinových systémů; vyzývá Komisi, aby se konkrétně zabývala lidskými právy původních obyvatel a místních komunit prostřednictvím dobrovolných dohod o partnerství týkajících se prosazování práva, správy a obchodu v oblasti lesnictví; připomíná, že původní obyvatelé, místní komunity, drobní zemědělci a ženy do velké míry spoléhají na vlastní nepostradatelné znalosti o lesích; zdůrazňuje, že ochrana přírodních zdrojů není pouze otázkou ochrany biologické rozmanitosti, ale také sociální spravedlnosti jakožto součásti širší vize ekologické obnovy; dále zdůrazňuje, že prioritou by měl být rozvoj znalostí v oblasti lesnictví a ochrany lesů, včetně předávání znalostí;

15. vyjadřuje znepokojení nad široce rozšířenou nedostatečnou ochranou obránců lidských práv a životního prostředí, kteří trpí špatným zacházením nebo jsou dokonce zabíjeni ve třetích zemích, včetně rozvojových zemí; vyzývá v tomto ohledu EU, aby podpořila boj proti beztrestnosti jako jednu ze svých klíčových priorit vytvořením nástrojů, které umožní plné, účinné a udržitelné provádění právních předpisů v oblasti lidských práv a životního prostředí a jejich vynucování;

16. připomíná svůj postoj ohledně dopadu vzájemného propojení změny klimatu, zhoršování životního prostředí a přírodních katastrof jakožto jednoho z významných faktorů migrace a vysídlování způsobeného změnou klimatu a vyjadřuje politování nad nedostatečnou ochranou lidských práv na mezinárodní úrovni pro jednotlivce, kteří jsou obětí této situace; vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily úlohu a kapacitu regionálních orgánů pro lidská práva a dalších mechanismů při řešení propojení mezi změnou klimatu a lidskými právy, prosazovaly environmentální práva a chránily obránce práv v oblasti životního prostředí ve třetích zemích;

17. zdůrazňuje, že je velmi zapotřebí neustále rozvíjet výzkum a inovace v oblasti udržitelného obhospodařování lesů, zejména s cílem zlepšit přizpůsobivost a odolnost lesů; zdůrazňuje, že tímto způsobem lze plně využít potenciál lesů k dosažení cílů v oblasti klimatu a oběhového hospodářství;

18. bere na vědomí návrhy Komise týkající se dodatečných přísnějších kritérií udržitelnosti pro bioenergii v rámci revize směrnice o obnovitelných zdrojích energie; připomíná však, že bioenergie založená na dřevu je v současné době hlavním zdrojem energie z obnovitelných zdrojů v EU, neboť představuje 60 % její spotřeby energie z obnovitelných zdrojů, zatímco splnění kritérií udržitelného obhospodařování lesů podle přepracované směrnice o obnovitelných zdrojích energie závisí na existenci vnitrostátních právních předpisů v oblasti lesnictví nebo na systémech hospodaření v oblasti získávání surovin; vyjadřuje v této souvislosti znepokojení nad dopadem rostoucího dovozu biomasy na životní prostředí, neboť může zvýšit odlesňování v zahraničí; trvá na tom, že biohospodářství založené na dřevě by mělo zůstat v mezích udržitelnosti a mělo by být slučitelné s cíli EU v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti do roku 2030 a 2050; vyzývá EU a její členské státy, aby využívaly lesní biomasu udržitelným způsobem a vyloučily spalování primární dřevní biomasy z jakýchkoli cílů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů nebo způsobilosti pro veřejné pobídky; dále vyzývá EU, aby zvážila poskytnutí podpory třetím zemím, které mají potenciál přejít na jiné obnovitelné zdroje energie než dřevo, čímž by se snížil tlak na odlesňování způsobený používáním dřeva jako paliva, a naléhavě žádá, aby byla přijata opatření na rozšíření lesního porostu a případně dalších zalesněných ploch; zdůrazňuje, že je třeba uplatňovat zásadu kaskádového využívání na dřevní biomasu a dodržovat zásady oběhového hospodářství;

19. vyzývá Unii, aby se řídila zásadou soudržnosti politik ve prospěch rozvoje a aby zajistila soulad mezi politikami v oblasti rozvoje, obchodu, zemědělství, energetiky a klimatu; je si vědom pozitivního přínosu lesnictví pro hospodářství, společnost a životní prostředí a požaduje další investice do výzkumu, inovací a technologického pokroku;

20. vyzývá EU, aby harmonizovala rozmanité cíle svých právních předpisů a politik týkajících se lesů a lesnictví;

21. opakuje, že obchodní politika EU by měla být v souladu s jejími mezinárodními závazky v oblasti životního prostředí a měla by k nim přispívat; připomíná, že je důležité začleňovat do obchodních dohod důkladné, konzistentní a vymahatelné kapitoly o udržitelnosti a účinně provádět mnohostranné dohody o životním prostředí a klimatu; vyzývá k posílení norem a systémů certifikace v souladu s pravidly Světové obchodní organizace; opakuje svou výzvu k zavedení závazných a vymahatelných mechanismů pro provádění kapitol o obchodu a udržitelném rozvoji týkajících se sociálních a environmentálních norem se zvláštními ustanoveními o lesích, lidských právech a odpovědném chování podniků, včetně ustanovení zaručujících svobodný, předchozí a informovaný souhlas původních obyvatel a místních komunit a uznání vlastnických práv k půdě komunit závislých na lese a původních obyvatel; vyzývá Komisi, aby na základě spolehlivých údajů a metodik hodnocení prováděla posouzení dopadu na udržitelnost se zvláštním zaměřením na lesy, přírodní ekosystémy a lidská práva; dále naléhavě vyzývá Komisi, aby k řešení problému odlesňování a nezákonné těžby dřeva využívala protikorupční kapitoly v dohodách o volném obchodu;

22. vítá závazek Komise zvýšit udržitelnost a transparentnost dodavatelských řetězců; vyzývá v této souvislosti k uplatňování závazných povinností náležité péče na všechny subjekty zapojené do dodavatelských řetězců komodit, které představují riziko pro lesy, a vyzývá Komisi, aby v této oblasti prosazovala závazný regulační rámec na mezinárodní úrovni s cílem podporovat transparentnost a prosazovat přiměřené, avšak odrazující sankční mechanismy v souladu s obecnými zásadami OSN v oblasti podnikání a lidských práv;

23. domnívá se, že vzhledem k multifunkčnímu příspěvku lesů k ambiciózním cílům EU je nezbytná úzká spolupráce a výměna osvědčených postupů mezi různými úrovněmi správy a zúčastněnými skupinami, jakož i s mezinárodními, evropskými, vnitrostátními a regionálními odborníky, vlastníky a správci lesů, vědci a občanskou společností;

24. žádá, aby odvětví lesního hospodářství mělo významné místo v úsilí o splnění cíle snížení emisí o 30 % v rámci Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa, a to včetně finanční či technické pomoci pro partnerské země s významným lesním hospodářstvím, s cílem dosáhnout integrovaného přístupu k cílům udržitelného rozvoje OSN a tento přístup podporovat; vyzývá delegace EU ve třetích zemích, aby podporovaly výměnu osvědčených postupů a šířily evropské *know-how*; vyzývá EU, aby se zejména poučila z inovativních projektů v některých třetích zemích, jako je iniciativa Velká zelená zeď vedená africkými zeměmi, jejímž cílem je do roku 2030 obnovit 100 milionů hektarů znehodnocené půdy v celé oblasti Sahelu a usnadnit rozvoj agroekologických a regeneračních projektů; obecněji vyzývá EU, aby podporovala partnerské země při vytváření postupů a strategií udržitelného obhospodařování lesů na základě spolehlivých vědeckých důkazů a aby v souladu s tím upřednostňovala růst stávajících lesů bez zásahu člověka (tzv. prolesňování), což umožní rozvoj biologicky rozmanitých přírodních lesů.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	14.6.2022
Výsledek konečného hlasování	+: 20 –: 1 0: 2
Členové přítomní při konečném hlasování	Barry Andrews, Eric Andrieu, Hildegard Bentele, Stéphane Bijoux, Udo Bullmann, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, Beata Kempa, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Michèle Rivasi, Bernhard Zimniok
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Alessandra Basso, Frances Fitzgerald, Iskra Mihaylova, Marlene Mortler, Caroline Roose
Náhradníci (čl. 209 odst. 7) přítomní při konečném hlasování	Loucas Fourlas, Krzysztof Hetman, David Lega, Philippe Olivier, Christine Schneider

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ
VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

20	+
ID	Philippe Olivier
PPE	Hildegard Bentele, Frances Fitzgerald, Loucas Fourlas, Krzysztof Hetman, David Lega, Marlene Mortler, Christine Schneider
RENEW	Barry Andrews, Stéphane Bijoux, Charles Goerens, Iskra Mihaylova
S&D	Eric Andrieu, Udo Bullmann, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino
VERTS/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana, Michèle Rivasi, Caroline Roose

1	-
ID	Bernhard Zimniok

2	0
ECR	Beata Kempa
ID	Alessandra Basso

Význam zkratek:
+ : pro
- : proti
0 : zdrželi se

INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

Datum přijetí	12.7.2022
Výsledek konečného hlasování	+: 30 –: 2 0: 10
Členové přítomní při konečném hlasování	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Benoît Biteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Ulrike Müller, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Bronis Ropė, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Asim Ademov, Franc Bogovič, Claude Gruffat, Michaela Šojdrová, Thomas Waitz
Náhradníci (čl. 209 odst. 7) přítomní při konečném hlasování	Seán Kelly, Dietmar Köster, Ramona Strugariu

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ
V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

30	+
ECR	Mazaly Aguilar, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
EPP	Asim Ademov, Álvaro Amaro, Franc Bogovič, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Jarosław Kalinowski, Seán Kelly, Norbert Lins, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Michaela Šojdrová
RENEW	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Ulrike Müller, Ramona Strugariu
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Dietmar Köster, Camilla Laureti, Juozas Olekas

2	-
ECR	Krzysztof Jurgiel
ID	Gilles Lebreton

10	0
ID	Mara Bizzotto
NI	Dino Giarrusso
THE LEFT	Luke Ming Flanagan, Chris MacManus, Eugenia Rodríguez Palop
VERTS/ALE	Benoît Biteau, Claude Gruffat, Martin Häusling, Bronis Ropė, Thomas Waitz

Význam zkratek:
+ : pro
- : proti
0 : zdrželi se